

שְׁנֵיתֵי ה' לַנְּגִדֵי תָמִיד

נְנַח נַחֲמָ נַחֲמֵן מֵאוֹמֵן

סֵדֵר

ט"ו בְּנִשְׁבָּט

בְּבֶרֶסְלָב

עִם הַלְכוֹת תְּפִלוֹת וּמִנְהָגִים יְעוּד

הוֹצָאת "מֵלֵא וְנָדִישׁ מִקֹּו" לְקוֹ

לעלוי נשמת הרה"ח

ישראל בער אודסר זצ"ל

תלמיד הרב ישראל קרדונר זצ"ל

תלמידו של הרב משה ברסלבר זצ"ל

תלמיד מוהרנ"ת זיע"א

תלמידו של רביה"ק מוהר"ן מברסלב

נְנַחְ נְחָמְ נְחָמְן מְאוּמָן זי"ע ועכי"א

ולעלוי נשמת

עמרם יוסף ב"ר משה נחום הלוי הורביץ זצ"ל

מאיר עקביא בן יעקב ימיני זצ"ל

אהרון בן יעקב פיץ זצ"ל

ת. נ. צ. ב. ה

הודעה ובקשה

במהדורה זו מושקעת יגיעה גדולה, שיהיה הספר נקי מכל טעות ושגיאה. אבל כבר ידוע מאמר החכם "כשם שאי אפשר לבר בלי תבן, אי אפשר לספר בלי שגיאות" לכן נבקש שאם ימצא טעות או שגיאה יואילו בטובם להודיע לנו למען יתוקן הדבר במהדורה הבאה בעזרה"ת לטל': 058-5581489

ני תן להשיג את כל ספרי רבי נחמן מברסלב במחיר עלות ו/או להורדה חינם

באתר: www.BreslovBooks.com

עמותת "מלא וגדיש"

להדפסת והפצת ספרי רבי נחמן מברסלב ופרסום שם הצדיק

טלפון: +972-51-2626148 +380-50-7791383

התשפ"ב

טו בַּשְּׁבֵט בְּבִרְסֵלַב...

רְאִיתִי וְנִתְּוֵן אֶל לְבִי לְרֹשֶׁם בְּלִי גֵדֵר בְּכָל פַּעַם בְּקִצּוֹר אֵיזָה
מַעֲשִׂיּוֹת הַנַּעֲשִׂים עִמִּי בְּכָל יְעַת, יְהִי רְצוֹן שְׁיִהְיֶה
הַכֹּל לְטוֹבָה: בַּשָּׁנָת תַּק"ם נוֹלְדָתִי בְּקַהֲלַת-קִדְשׁ
נַעֲמִירוֹב בְּחַמְשָׁה עָשָׂר בַּשָּׁבָט. יְמֵי מוֹהֲרֵנ"ת א'.

וְהִנֵּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת בְּכָל יְעַת, וְסִבֵּב
כַּמָּה סִבּוֹת לְטוֹבָה בְּדַרְכִים נִפְלְאוֹם וְנוֹרָאִים וְאֵף עַל
פִּי שָׁגַם אַחַר כֵּךְ בַּשָּׁנָתִי קִבְּצֵנוּ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה תַּקפ"א
בְּאוֹמָאן לֹא פָעַלְתִּי גַם כֵּן כְּלוֹם לְגִמֵּר הַדְּפוּם, אֵף עַל פִּי כֵּן
אַחַר כֵּךְ בַּשָּׁבָאֲתִי לְבִיתִי עָזַר לִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְהַכְּנִים
מַחֲשָׁבוֹת בְּלִבִּי וְנִתְּוֵן לִי עֲצוֹת נִפְלְאוֹת וְכַח לְסִבֵּל וְלַהֲמַתִּין
לִישׁוּעַת הַשֵּׁם וְלִבְלִי לְפַחַד מְשׁוּם דְּבַר מְגַדֵּל הַפְּחָדִים
שֶׁהַפְּחִידוֹ עָלַי שֶׁהוּא סִפְנָה גְּדוֹלָה וְכו', בַּפָּרָט בֵּין שׁוֹנְאִים
כְּאַלָּה וְכו' וְחִסְרוֹן כִּים הַקֶּשֶׁה מִכָּלֶם וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חִזְקֵנִי
לְבְלִי לְהִסְתַּבֵּל עַל כָּל זֶה, וְהוֹלִיךְ אוֹתִי בְּדַרְכִים וְעֲצוֹת
נִפְלְאוֹת, עַד שְׁזַכִּיתִי בְּאוֹתָהּ הַשָּׁנָה לְהַעֲמִיד הַדְּפוּם
וְלַהֲדַפִּים סִפְרֵי רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה סִפְרֵי לְקוֹטֵי מוֹהֲרֵנ"ן

סדר טו בשבט ברסלב

הֲרֵאשׁוֹן וְהִתְנַנֵּא, וְגַם סֵפֶר הָאֱלֶף-בֵּית וּשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים,
וְהַכֹּל בְּתַקוּנִים נִפְלְאִים וּבְהוֹסְפוֹת חֲדָשׁוֹת נִפְלְאוֹת
וְנוֹרָאוֹת הַמְּחִיין אֶת הַנֶּפֶשׁ וְהַנְּהַ גְדֹל הַיְשׁוּעָה הַזֹּאת שֶׁל
הַעֲמֻדַת הַדְּפוּס אֵין כָּאֵן מְקוֹם לְבָאֵר עַד הֵיכֵן מַגִּיעַ גַּם
נִפְלְאָ וַיְשׁוּעָה גְדוֹלָה הַזֹּאת, כִּי הִיא זְכוּת הַרְבִּים נִפְלְאָ
וְנוֹרָא מְאֹד שְׂאִין דְּגַמְתוֹ לְדוּרֵי דוֹרוֹת:

וְהַנְּהַ תַּכְּפָּה בְּשַׁעֲמֻדְתִּי אֶת הַדְּפוּס בְּיוֹם חֲמֻשָּׁה-עָשָׂר
בְּשַׁבָּט תַּקפ"א לְפָרֵט-קָטָן וְהֵינּוּ בְּשַׁמְחָה עַל גְּדֹל
יְשׁוּעַת הַשֵּׁם אֲשֶׁר עֲזָרְנִי עַד כֹּה הַזְּמִין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁבָּא
עַל שַׁבַּת קִדְשׁ כְּבוֹד הַרְבֵּנִי וְכו' מוֹרְנוּ הָרַב דְּדוֹד גְּרוֹ יְאִיר בֶּן
הָרַב הַגָּאוֹן מַחְמַלְנִיק שֶׁהוּא אַחִיו שֶׁל כְּבוֹד רַבִּי יוֹסְקָא גְרוֹ
יְאִיר חֲתָן רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבָרְכָה וְרַבִּי דְּדוֹד הַנּוֹזֵר לְעִיל בָּא אֶז
מֵאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיָה שְׁלוּחָא דְרַבְּנָן מֵהַכּוֹלֵל. וְתַכְּפָּה בְּשַׁנּוֹדַע
לִי שֶׁבָּא רַבִּי דְּדוֹד הַנּוֹזֵר לְעִיל מֵאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל לְכָאן, וְדַרְכֵי
עַל פִּי רַב לְהַסְתַּכֵּל עַל הַמַּחְשָׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה שֶׁהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ מְזַמֵּן לִי בְּכָל יוֹם, שְׁבוּדָאֵי יֵשׁ בְּהֵם אִיזָה רְמִזִּים
לְצָרְכֵי לְקַרְבְּנֵי לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְתַכְּפָּה עָלָה עַל דַּעְתִּי מַה זֹאת,
וְהַבְנֵתִי שְׁזָה נִשְׁלַח לִי רְמִזוֹ לְהַזְכִּיר עֲצָמֵי בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל

סדר טו בשבט ברסלב

וּתְכַף הַתְּחַלְתִּי לְחַשֵּׁב מַחְשְׁבוֹת בְּעֵינַי הַהִשְׁתַּוְּקָקוֹת לָבוֹא
לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהִבְנֵיתִי אֹז שְׂאֵחַר עֵצִים רַבּוּי הַמְּנִיעוֹת שְׁיִישׁ
לִי עַל נְסִיעֵתִי לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אַף עַל פִּי כֵּן אַחַר שְׁזִכִּיתִי
לְהַעֲמִיד הַדְּפוּס אַחַר מְנִיעוֹת רַבּוֹת וְעֲצוּמוֹת כְּאַלֶּהָ, וְהַשֵּׁם
יִתְּבַרֵךְ נָתַן לִי בְּחִינַת אַרְיֵכַת אַפִּים לְסַבֵּל כָּל הַמְּנִיעוֹת
וְהוֹלִיךְ אוֹתִי בְּדַרְכֵי עֲצוֹת נִפְלְאוֹת עַד שֶׁגִּמְרַתִּי הָעֵינַי
תִּהְיֶה לְאֵל וְהַעֲמַדְתִּי הַדְּפוּס, עָתָה אֲנִי מִבִּין שֶׁעַל פִּי דַרְכֵי
עֲצוֹת אֵלֹהִים שֶׁהַעֲמַדְתִּי הַדְּפוּס בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ, בְּדַרְכֵי
הַסְּבָלָנוֹת הַזֹּאת וְאַרְיֵכוֹת אַפִּים וְזִרְיוֹנוֹת וּמְתִינּוֹת אֵלֹהִים שֶׁעֶזְרָה
לִי הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג בְּהֵם עַד שֶׁהַעֲמַדְתִּי הַדְּפוּס
בְּעֶזְרַתוֹ וַיִּשְׁוַעְתּוּ הַגְּדוֹלָה וְהַנּוֹרָאָה, עַל פִּי דַרְכֵי אֵלֹהִים כְּפִי
מֵה שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ בְּנַפְשִׁי, יְכוֹל לְהִיוֹת שְׂאֵזֻכָּה לָבוֹא לְאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל גַּם כֵּן אַף עַל פִּי שְׁיִישׁ לִי מְנִיעוֹת וְחוּמוֹת בְּרוֹזֵל כְּאֵלֹהִים
וַיִּדְעָה זֶה נִתְחַזְּקָה בְּלִבִּי הַרְבֵּה וְאַחַר כֵּךְ הֵייתִי אֶצֶל רַבִּי
דָּוִד הַנּוֹכַח לְעִיל, וְדַבֵּר עִמִּי מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְעָשָׂה לִי גַם כֵּן
חֶשֶׁק קֶצֶת לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַחַר כֵּךְ בְּיוֹם שַׁבָּת בִּבְקָר דִּבְרַתִּי
בְּבֵיתִי עִם אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנו הַרְבֵּה מִגְּדַל נוֹרָאוֹת קִדְשֵׁת אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל, וְשָׁכַל הַתּוֹרָה מְלֵאָה מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְשָׁאִין לְיִשְׂרָאֵל
שׁוֹם מְקוֹם בְּעוֹלָם כִּי-אִם בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא אֲדָמָתֵנו

סדר טו בשבט ברסלב

וְאֶרְצֵנוּ וְכוּ' וְכוּ' וְהִרְבִּיתִי הַדְּבֹר הַרְבֵּה בְּדַבּוּרִים אֲמִתִּיִּים
בְּאֲשֶׁר הוּא בְּאֲמֶת, שְׁכַל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עָקַר תְּקוּנוֹ שְׂיִהְיֶה
בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל (וְכִכֵּר מִבְּאֵר בְּדַבְּרֵינוּ מִזֶּה עֵינֵי שָׁם). אַחֵר כִּד
אַחַר פֶּסַח גִּזְדָּמָן שְׁהִיִּיתִי בְּחֻמְלָנִיק עַל שַׁבַּת מְדֵי עֲבָרֵי
לְקַהֲלֵת קִדְשׁ בְּאֶרְדֵיטְשׁוּב לְקִנּוּת נִיר לְצַרְדֵּי גִמֵּר הַהַדְפָּסָה
וְאִז הָיָה הַיִּאֲרִצִּיִּישׁ שֶׁל הָרַב מִחֻמְעֵלְנִיק וְהָיָה שָׁם רַבֵּי דָוִד
הַנּוֹכַח לְעִיל, וְחֻזְרָנוּ וְנִתְוַעַדְנוּ יַחַד וְחֹזֵר וְדַבֵּר עִמִּי בְּשַׁבַּת
קִדְשׁ בְּשַׁעַת שְׁתֵּיָה מִי יוֹדֵעַ אִם נִזְכָּה לְשִׁנְיַת הַבָּאָה לְשִׁתּוֹת
יַחַד בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְרַמְזוֹ לִי מֵעַנְנֵן נְסִיעֵתִי לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְגַם
זֶה הָאִיר לְבִי מְאֹד לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל: יְמֵי מוֹהֲרַנְ"ת ח"ב, טו-טז.

וְאִז עָשָׂה רַבֵּי דַב סְעֻדָּה עֲבוּרֵי בְּלִילָה הַשְּׂיָד לְיוֹם רְבִיעִי
שֶׁהוּא לֵיל חֲמֻשָּׁה עֶשְׂרֵי בְּשַׁבָּט, שֶׁהוּא זְמַן לְדַתִּי
וְהַזְמִין כָּל אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ הַחֲשׁוּבִים וְגַם אֶת רַבֵּי יַעֲקֹב יוֹסֵף
וְבָנוּ וְהִיָּינוּ בְּלָנוּ מְסַבִּין אֶצְלוֹ: בְּיוֹם רְבִיעִי חֲמֻשָּׁה-עֶשְׂרֵי
בְּשַׁבָּט עָשָׂה רַבֵּי יַעֲקֹב יוֹסֵף סְעֻדָּה בְּבֵיתוֹ וְהָיוּ אֶצְלוֹ כָּל
הַנְּ"ל וְרַבֵּי דַב גִּרוֹ יְאִיר וְקִדְם הַסְעֻדָּה נִגְמַר הַשְּׁלוֹם
וְהַפְּשָׁרָה בֵּינֵיהֶם וְגַם בְּאוֹתָהּ הַסְעֻדָּה סִפְרָנוּ קִצַּת מִרְבָּנוּ
זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה וְנִמְשָׁד עַד הָעֶרֶב, וְאַחֵר כִּד הַתְּפִלָּנוּ מִנְחָה

סדר טו בשבט ברסלב

וְעַרְבִית וְכָבֵד הָיִיתִי יָגַע מְאֹד כִּי לֹא יִשְׁנָתִי בַּלַּיְלָה כָּפִי
צָרְכִי, וְגַם בַּיּוֹם לֹא יִשְׁנָתִי כָּלֵל וְעַל בֶּן הַנְּחֻתִי עֲצָמֵי תַכְרָף
לִישָׁן ... וְאַחֵר כִּדְּ נִזְכַּרְתִּי שְׁעָבַר יוֹם חַמְשָׁה-עָשָׂר בְּשִׁבְטָא
בְּלִי שְׂמֻחָה כְּרָאוֹי וְהַתְּחַלְתִּי לְשַׂמַּח עֲצָמֵי וְהָיָה שֵׁם רַבִּי
יִשְׁעִיָּה מִמְּשַׁעֲרָקָאס אֶחָד מֵאַנְשֵׁי-שְׁלוֹמְנוּ, וְחַטַּפְתִּי אוֹתוֹ
לְתוֹךְ הַשְּׂמֻחָה וְרַקְדָּתִי עִמּוֹ בְּעַל כְּרָחוּ וּבַתְּחִלָּה לֹא הָיָה
מְרָצָה כָּלֵל אֲבָל אֲנִי הִכְרַחְתִּי אוֹתוֹ הִרְבָּה וְלֹא הָיָה יָכוֹל
לְשַׁנּוֹת רְצוֹנִי, וְעַל יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ עָלָיו שְׂמֻחָה אַחֵר כִּדְּ
בְּאַמֶּת, וְכַמְבָּאָר אֲצִלְנוּ מִזֶּה שְׂמֻחָתָה צְרִיכִין לְהַכְרִיחַ
עֲצָמוֹ לְשְׂמֻחָה, וְאַחֵר כִּדְּ בֵּא הַשְּׂמֻחָה בְּאַמֶּת כְּמוֹ
שִׁשְׁמַעְתִּי מִפּוֹי הַקְּדוּשׁ בְּפִרוּשׁ (לְקוּטֵי תַנְיִנָא כ"ג) וְאַלּוּ מְעַט
הַרְקוּדִין וְהַשְּׂמֻחָה בְּאוֹתוֹ הַלַּיְלָה הָיָה יָקָר בְּעֵינַי מְאֹד מִפּוֹ
וּמִפְּנִינִים, כִּי נִתְיַאֲשַׁתִּי מִלְּשַׂמַּח בְּאוֹתוֹ הָעֵת, כִּי כָבֵד
נִרְדַּמְתִּי, וְהַשֵּׁם הָיָה בְּעִזְרִי לָבוֹא לְשְׂמֻחָה אֲזִי שֶׁהוּא אֲצִלִּי
דְּכֵר גְּדוֹל כִּי כָּל זְמַן שֶׁאֲנִי זוֹכֵה לְהִיּוֹת בְּשְׂמֻחָה, אֲפֹלוּ בַחֵל,
הוּא אֲצִלִּי יָקָר מְאֹד וּמְצוּה גְּדוֹלָה כִּי רַבְּנוּ זְכָרוֹנוּ לְבָרְכָה
הַזֹּהִירֵנִי מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת אִךְ שְׂמֻחַת תְּמִיד, וְלְהַכְרִיחַ עֲצָמֵנוּ
בְּכָל הַפְּחוֹת לְהִיּוֹת בְּשְׂמֻחָה תְּמִיד וְהָעֵקֶר לְשַׂמַּח אֶת עֲצָמוֹ
עַל יְדֵי מְלֵי דִשְׁטוֹתָא דִּיקָא כְּמַבְאָר אֲצִלְנוּ כְּמָה פְּעָמִים

סדר טו בשבט ברסלב

(שם כ"ד) ועל ידי השמחה הזאת הנ"ל, על ידי זה זכינו לשמח אחר כך גם בשבת קדש, כי על ידי זה למדתי את רבי ישעיה הנ"ל להיות בשמחה ורקודין בשבת קדש ובפרט לענין הנסיעה לארץ ישראל היתה השמחה עקר גדול אצלי, וכל שמחה ושמחה קטנה וגדולה מעט ורב שהיו לי בדרך, הכל היו סיעתא דשמיא כדי לזכנו לבוא לשם, ובלא זה לא היה אפשר לי לבוא לשם: שם, אות לה-לו.

וזה בחינת (ראש השנה א): ארבעה ראשי שנים הן, כי בכל ראש השנה אז התפלה בבחינת דין כנזכר במאמר הנ"ל לענין עקר הראש השנה. וכן בכל הארבעה ראשי שנים שהם ימי דין כי עקר ברור הדינים הוא על-ידי המוח שהוא הראש כי כלם במחשבה אתברירו. ועל-פן בכל הראשי שנים שהם בחינת ראשים בחינת מוח אז צריכין להמתיק דינים דהינו לברר ולהוציא כל חיות הקדושה מן הקלפות. שזהו עקר המתקת הדינים בשמבטלין אחיזת הקלפות שנאחזין בהם. ועקר הברור הוא על-ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח כנ"ל. ואז זוכין לשיר פשוט כפול משלש מרבע. וזהו בחינת ארבעה

סדר מזו בשבט ברסלב

ראשי שנים בחינת שיר פשוט כפול משלש מרבע שזוכין על-ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח שמשתמשין עם זאת התפלה בארבעה ראשי שנים כדי לברר הדעת וקדושה מן הקלפות כדי לתקן ולהשלים הדעת וקדושה שהוא בחינת ראש בחינת ראשי שנים כנ"ל:

וזה בחינת מה שקורין שירת הים לעולם בחדש שבט דהינו סמוך לחמשה עשר בשבט שהוא ראש השנה לאילנות. כי חמשה עשר בשבט הוא סמוך לעולם לשבת שירה. ולפעמים חל שבת שירה בחמשה עשר בשבט בעצמו. כי חמשה עשר בשבט שהוא ראש השנה לאילנות לענין ערלה ונטע רבעי. שהוא בחינת תקון חטא אדם הראשון על-ידי הקול המשקה את הגן שהוא שיר פשוט כפול משלש מרבע וכו'. שזה זוכין על-ידי התפלה בבחינת דין של הבעל כח וכו' וכנ"ל. כל זה הוא בחינת קריעת ים-סוף, בחינת "אתה פוררת בעזך ים וכו'", כמבאר היטב במאמר הנ"ל. וזהו בחינת שירת הים כי על-ידי המטה עז הנ"ל שעל ידו תיה קריעת ים-סוף על-ידי זה זוכין לשירה בחינת שיר פשוט וכו' הנ"ל. ועל-כן קורין

סדר מזו בשבט ברסלב

שִׁירַת הַיָּם בְּשֵׁבֶט הַפְּמוּד לְחֻמֵּי־שֶׁשׁ עֶשֶׂר שֶׁהוּא רֵאשׁ
הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּנַת זֶה בַּנ"ל: לְקוּמֵי הַלְכוֹת,
נִמְעַ רַבְעֵי ג' - עַל-פִּי תוֹרַת ח' תַּנִּינָא.

וְהִנֵּה הִגִּיעַ יוֹם חֻמְשָׁה עֶשֶׂר בְּשֵׁבֶט שֶׁהוּא יוֹם טוֹב רֵאשׁ
הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת... וּכְשֶׁבֵאתִי אֲנִי וְחֻבְרֵי יַעֲקֹב זָאב
מִהִי־שִׁיבָה בְּחֻצֵי הַיּוֹם, עֲשִׂינוּ יוֹם טוֹב וְלֹא הִלְכְנוּ בַחֲזוּרָה
לְיִשִּׁיבָה, רַק יִשְׁבְנוּ לְאֹכֹל בְּיַחַד פְּרוֹת הָאֵילָן וְלַעֲשׂוֹת
בְּרָכוֹת כְּמִנְהַג הָעוֹלָם, וְהִשְׁתַּתַּף עִמָּנוּ רַבִּי שְׁלֹמֹה וְקַס לְעַר
גֵּרוֹ יְאִיר, וְהִבִּיא אֶתְּוֹ כֹל הַמִּינֵי פְרוֹת שֶׁהִיָּה לוֹ בְּבֵיתוֹ, כִּי
מִנְהַגוֹ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה שָׂישׁ לוֹ יוֹתֵר מֵעֶשְׂרִים מִינֵי פְרוֹת
הָאֵילָן, וְכֵן ר"ד עִם רַבִּי אֶלְטֵר בְּנַצְיוֹן גַּם כֵּן הִצְטַרְפוּ.

וַיִּשְׁבוּ בְּיַחַד בְּסַעוּדָה וְאֲנִי יִשְׁבְּתִי אֶצְלָם, וְדִבְרוּ הִרְבֵּה
מִהַתְעוֹרְרוֹת, וּמֵעַנְיָן רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת וְהָאָדָם
עֵץ הַשְּׂדֵה, וּמֵעַנְיָן רַבְּנוּ ז"ל וּמִזִּמְרֵי הַנְּטִילָה, וְהִיָּה לִי חַיּוֹת
הִרְבֵּה מְזוּהָ, וְגַם שְׂמַחְנוּ אֶת עֲצָמָנוּ, כִּי כָּבֵד הַמְּתַקֵּת
הַדִּינִים, (כִּי אֵלּוֹ הַשָּׁנִי הַחֲדָשִׁים טִבַּת וְשִׁבְטֵי הֵם קָשִׁים
וְדִינִים שׁוֹלְטִים בָּהֶם, אֲבָל מַחְצֵי שָׁבֶט וְאֵילָךְ נִמְתְּקוּ
הַדִּינִים), וּבְפֶרֶט אֶצְלָנוּ שֶׁעָבַר עָלֵינוּ כֹּל הַזְּמַן הַזֶּה יְסוּרִים

סדר טו בשבט ברסלב

וּפְחָדִים וּבְלָבוּל הַמִּזַּח בְּלִי שְׁעוֹר, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם שְׁפַטְרָנוּם
וְנִצְלָנוּ מֵהֵם... וְהַכֵּלֵל כִּי שְׂמִיחָתִי מְאֹד, וְהָיָה לִי חַיּוֹת הַרְבֵּה
בְּזֶה הַיּוֹם מִסְעוּדָתָנוּ וַיִּשְׂבַּחְנוּ בְּיַחַד, וְגַם לְמַדְנֵנוּ בְּלִקְוֵי
הַלְכוֹת, מֵהַלְכוֹת נְטַע רַבְעֵי הַמְדַבֵּר מַחְמֶשֶׁה עָשׂוֹר בְּשִׁבְטֵנוּ,
וַיִּמְרְנוּ וַרְקַדְנוּ וּבְלִינוּ אֶת כָּל אַחֲרֵי הַצְּהָרִים בְּשִׂמְחָה
וְחֵרוֹת הַמוֹחִין.

וְהִנֵּה בְּאֵלוֹ הַיָּמִים עִסְקָתִי יוֹתֵר בְּעִבּוּדַת ה' וּבְהַתְעוֹרְרוֹת,
וְהַכְנָתִי עֲצָמֵי בְּעִבּוּדָהּ, וּמִכָּל שָׁפֵן בְּיוֹם י"ד שִׁבְטֵנוּ,
שֶׁהוּא עֶרֶב רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת, וּבַחֲמִשָּׁה עָשׂוֹר בְּעֲצָמוֹ
שֶׁהוּא רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְאֵילָנוֹת, וְגַם הוּא עֶרֶב רֵאשׁ הַשָּׁנָה
שְׁלִי, כִּי זֶהוּ יוֹם הָאַחֲרוֹן שֶׁל הַשָּׁנָה שְׁלִי שֶׁעָבְרָה:
יְמֵי שְׂמוֹאל פֶּרֶק קַסָּה.

"דע, כי יעקב אבינו, כששלח את בניו - עשרת השבטים ליוסף, שלח עמהם נגון של ארץ-ישראל. וזה סוד: "קחו מזמרת הארץ בכליכם" וכו' (בראשית מג), בחינת זמר ונגון, ששלח על-ידם ליוסף, וכמו שפרש רש"י: "מזמרת" - 'לשון זמר' וכו'. כי דע, כי כל רועה ורועה יש לו נגון מיוחד לפי העשבים ולפי המקום שהוא רועה שם, כי כל בהמה ובהמה יש לה עשב מיוחד, שהיא צריכה לאכלו. גם אינו רועה תמיד במקום אחד. ולפי העשבים והמקום שרועה שם, כן יש לו נגון. כי כל עשב ועשב יש לו שירה שאומר, שזה בחינת פרק שירה, ומשירת העשבים נעשה נגון של הרועה. וזה סוד מה שכתוב (שם ד): "ותלד עדה את יבל, הוא היה אבי ישב אהל ומקנה ושם אחיו יובל, הוא היה אבי כל תפש פנור ועונב". כי תכף כשהיה בעולם רועה מקנה, היה תכף כלי-זמר כנ"ל. ועל-בן דוד המלך, עליו השלום, שהיה "ידע נגון" (שמואל-א ט"ז), על-בן היה רועה (שם) כנ"ל. (גם מציינו באבות העולם כלם, שהיו רועי מקנה). וזה בחינת (ישעיה כ"ד): "מכנף הארץ זמרת שמענו", הינו שזמירות ונגונים יוצאים מכנף הארץ, כי על-ידי העשבים הגדלים בארץ נעשה נגון כנ"ל. ועל-ידי שהרועה יודע הנגון, על-ידי-זה הוא נותן פח בהעשבים,

סדר מזו בשבט ברסלב

וְאָזִי יֵשׁ לְבַהֲמוֹת לְאָכֵל. וְזֶה בְּחִינַת (שִׁיר־הַשִּׁירִים ב) "הַנְּצָנִים
נִרְאוּ בְּאֶרֶץ, עֵת הַזְּמִיר הַגִּיעַ", הֵינּוּ שֶׁהַנְּצָנִים גְּדֵלִים בְּאֶרֶץ
עַל־יְדֵי הַזְּמִיר וְהַנְּגוֹן הַשֶּׁיֵּךְ לָהֶם כֵּן"ל. נִמְצָא שֶׁעַל־יְדֵי הַזְּמִיר
וְהַנְּגוֹן שֶׁהַרוּעָה יוֹדֵעַ, הוּא נוֹתֵן כַּח בְּעֲשָׂבִים, וְיֵשׁ מְרַעָה
לְבַהֲמוֹת.

גַּם הַנְּגוֹן הוּא טוֹבָה לְהַרוּעָה בְּעֲצָמוֹ, כִּי מִחֲמַת שֶׁהַרוּעָה
הוּא תָּמִיד בֵּין בְּהֵמוֹת, הִיא אֶפְשָׁר שֶׁיִּמְשִׁיכוּ וְיִזְרִידוּ
אֶת הַרוּעָה מִבְּחִינַת רוּחַ הָאָדָם לְרוּחַ הַבְּהֵמִיּוֹת, עַד
שֶׁיִּרְעָה הַרוּעָה אֶת עֲצָמוֹ, בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית ל"ז): "וַיִּלְכוּ
לְרַעוֹת אֶת צֹאן אֲבֵיהֶם" וְכוּ', וּפִרְשׁ רַש"י: "שֶׁהֲלָכוּ לְרַעוֹת
אֶת עֲצָמוֹ". וְעַל־יְדֵי הַנְּגוֹן נִצּוֹל מְזוּהָ, כִּי הַנְּגוֹן הוּא
הַתְּבַרְרוֹת הָרוּחַ, שֶׁמְבַרְרִין רוּחַ הָאָדָם מִן רוּחַ הַבְּהֵמָה,
בְּבְחִינַת (קֹהֶלֶת ג): "מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעֹלָה הִיא
לְמַעַלָּה, וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיֹּרֶדֶת הִיא לְמַטָּה", כִּי זֶהוּ עֶקֶר
הַנְּגוֹן - לְלַקֵּט וּלְבַרֵּר הָרוּחַ טוֹבָה, כִּמְבָאָר בְּמָקוֹם אַחֵר.
וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי הַנְּגוֹן נִצּוֹל מִרוּחַ הַבְּהֵמִיּוֹת, כִּי נִתְבַרַּר רוּחַ
הָאָדָם מִרוּחַ הַבְּהֵמָה עַל־יְדֵי הַנְּגוֹן כֵּן"ל:

וְיֵשׁ חֲלוּקִים רַבִּים בְּנִגְיָנָה, כִּי יֵשׁ נִגּוֹן שָׁלֵם, וְיֵשׁ נִגּוֹן שֶׁהוּא
בְּכַמָּה בָּבוֹת, וְיִכּוּלִים לְחַלְקוֹ לְבָבוֹת וְעֵנִינִים: וְדַע,

סדר מזו בשבט ברסלב

שְׁהַמְלִךְ יֵשׁ לֹא כָּל הַנְּגוּן בְּלוֹ בְּשִׁלְמוֹת, אֲבָל הַשָּׂרִים אֵין לָהֶם רַק אֵיזָה חֵלֶק בַּנְּגוּן, כָּל אֶחָד לְפִי מְקוֹמוֹ. וְעַל-כֵּן אָמַר דְּנִיָּאל לְנְבוּכַדְנֶצַּר (דְּנִיָּאל ד): "אֲנִתָּ הוּא אֵילָנָא וְכוּ' וּמְזוּן לְכֹלָא בֵּה". כִּי נְבוּכַדְנֶצַּר שְׁהִיָּה מֶלֶךְ וַיֵּשׁ לֹא כָּל הַנְּגוּן, עַל-יְדוֹ נִמְשָׁךְ כָּל הַמְּזוּן, כִּי הַמְּזוּן נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי הַנְּגוּן בְּנִ"ל. וְעַל-כֵּן יַעֲקֹב אָבִינוּ, אַף שְׁלֹא הָיָה יוֹדֵעַ אִזּוֹ שֶׁהוּא יוֹסֵף, רַק כְּפִי מַה שֶּׁסָּפְרוּ לוֹ הַשְּׂבָטִים הַנְּהַגוֹתָיו שֶׁל יוֹסֵף, שֶׁלַח לוֹ נְגוּן הַשִּׁיבְיָה לְשֵׁר כְּמוֹתוֹ, כְּפִי מַה שֶּׁשָּׁמַע מִבְּנָיו דְּרַכְיוֹ וְהַנְּהַגוֹתָיו, כִּי יַעֲקֹב רָצָה לַפְעֵל אֲצִלוֹ עַל-יְדֵי הַנְּגוּן מַה שְׁהִיָּה צְרִיךְ, עַל-כֵּן שֶׁלַח לוֹ אוֹתוֹ הַנְּגוּן שֶׁל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. וְזֶהוּ שֶׁאָמַר לְבְנָיו: "קַחוּ מִזְמֶרֶת הָאָרֶץ בְּכָלֵיכֶם", הֵינּוּ שֶׁיִּקְחוּ בְּחִינַת הַנְּגוּן הַנִּ"ל, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'זְמֶרֶת הָאָרֶץ' בְּנִ"ל, בְּכָלֵים שֶׁלָּהֶם. "וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְּחָה, מְעַט צְרִי וּמְעַט דְּבֶשׂ, נְכֹאת וְלֹט, בְּטַנִּים וּשְׂקָדִים" – הֵם בְּחִינַת מְשֻׁקּוּלוֹת וּמְדוּת הַנְּגוּן, כִּי הַנְּגוּן נַעֲשֶׂה מִגְּדוּלֵי הָאָרֶץ בְּנִ"ל: לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן תַּנִּינָא, סג.

וְגַם מַה שֶּׁאֵין גְּדָלִים פְּרוּת בְּמְדִינוֹת אֱלֹו הוּא גַם כֵּן מִחֲמַת זֶה. הֵינּוּ שֶׁיֵּשׁ כְּמֹה פְּרוּת שֶׁאֵין יְכוּלִים לְהִיּוֹת גְּדָלִים כְּאֵן, וְהוּא גַם-כֵּן מִחֲמַת זֶה, שֶׁאֵין יוֹדְעִים עֲנִינִים הַנִּ"ל. כִּי

אָבן שְׁתִּיָּה שְׁמֻמָּנָה הַשְּׁתַּת הָעוֹלָם, מִשָּׁם יוֹצְאִין גִּידִין לְכָל
הָאָרְצוֹת. וְשִׁלְמָה הַמְּלֻךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם שֶׁהִיָּה חָכֵם גָּדוֹל
וְיָדַע כָּל הַגִּידִין בְּפִרְטוּיֹת, הָיָה נוֹטֵעַ עֵץ כָּל פְּרֵי כֶּמוֹ
שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (קֹהֶלֶת רָבָה ב' אוֹת ז'). וְגַם בְּמַדִּינוֹת הִלְלוּ
אִם הָיוּ יוֹדְעִין הַלּוֹךְ הַגִּידִים בְּפִרְטוּיֹת הַיֵּטֵב, הָיוּ יְכוּלִים
לִפְטַע גַּם כָּאֵן אֶת הַפְּרוֹת שְׂאִינָם גְּדֻלִים פֶּה. כִּי גַם כָּאֵן אַף-
עַל-פִּי שֶׁהַגִּיד הַהוֹלֵךְ לְמַדִּינָה זוֹ, הוּא מְסַגֵּל לְפָרִי מִיַּחֲדָת,ּ
עִם כָּל זֶה כָּל הַגִּידִין מִתְעַרְבִין וּמִתְחַבְּרִין יַחַד. וְעַל-כֵּן גַּם
כָּאֵן בְּמַדִּינוֹת אֵלוֹ, יְכוּלִים לִהְיוֹת בְּשִׁמְתֵּרְחָקִים מְעַט יְכוּלִין
לִפְטַע גַּם שְׂאֵר הַפְּרוֹת שְׂאִין גְּדֻלִים פֶּה. גַּם יֵשׁ מְצִיאוֹת
שְׂאֵם הָיוּ פּוֹתְחִים בְּאֵר בְּאִיזָה צַד, הָיוּ יְכוּלִין לִפְטַע בְּרַחוּק
מְקוֹם מִשָּׁם אוֹתָן הַפְּרוֹת הַנִּ"ל. גַּם צְרִיכִין לִידַע הָעֲלִיּוֹת
וְהִירִידוֹת שֶׁל הָאֶבֶן שְׁתִּיָּה, וְלִידַע לְפִי הַזְּמַן, אֶת בְּחִינַת
הָאֶבֶן שְׁתִּיָּה, בְּאִיזָה בְּחִינָה וּמְדַרְגָּה הוּא הָאֶבֶן שְׁתִּיָּה
בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן. וְלְפִי אוֹתָהּ הַבְּחִינָה שֶׁל הָאֶבֶן שְׁתִּיָּה בְּאוֹתוֹ
הַזְּמַן יָדַע אִיךְ לְהַתְּנֵהוּ בְּעֵנִינִים הַנִּ"ל, אִךְ כָּל זֶה נֶעְלָם
וְנִסְתָּר מִן הָעוֹלָם. כִּי יֵשׁ דְּבָרִים שְׂאֵסוֹר לְגַלוֹתָן...:

שיחות הר"ן, ס'.

סדר מזו בשבת ברסלב

צָרִיד לְהִזְהַר בְּבִנְיַן הַבַּיִת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּבִנְיָנוּ עֵץ מֵאֵילָנֵי
הָעוֹשֵׂיין פְּרוּת: ספר המדות, בית ח"ב ד.

על ידי צדקה הפרות מצמיחין: שם, צדקה לג.

כִּשֵׁם שֶׁאֲסוּר לְהַרְג אָדָם, כֵּן אֲסוּר לְקוּץ אֵילָן מֵאֲכָל קֹדֶם
זְמָנוֹ: שם, בנים כג.

ישמור אדם את עצמו, מלקוץ איזה אילן בלא זימניה, כי זה
מזיק לגדול בנים: שם כ.

תפילות לט"ו בשבת

וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנו שְׁנוֹזֵכָה לְשִׁמּוֹר עֲצָמֵנו תָּמִיד
שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל שׁוֹם פְּרֵי קוֹדֶם שְׁנַת־בְּשֻׁלָה, וְגַם
שֶׁלֹּא נִתְלוֹשׁ שׁוֹם פְּרֵי קוֹדֶם זְמָנָה. כִּי אַתָּה גְּלִית לָנוּ
עֵצִים הַהֶפְסֵד וְהַהִזֵּק שְׁיֻכַּל לְהַגִּיעַ לְהָאָדָם עַל־יְדֵי־זָה,
כִּי יֻכַּל לְאַבֵּד אֶת נַפְשׁוֹ חֵם וְשָׁלוֹם עַל־יְדֵי־זָה. רַבּוֹנוּ
שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם עָלֵינוּ וְשִׁמְרָנוּ וְהַצִּילָנוּ מִזָּה בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים וּבְחַסְדֶיךָ הָעֲצוּמִים. וְעֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנו וְזַכֵּנוּ
תָּמִיד לְבָרְךָ בְּרַכַּת הַנְּהַנִּין וּבְפָרְט בְּרַכַּת הַפְּרוּת בְּכּוֹנֵה
גְּדוּלָה וְעֲצוּמָה, וְלֹא נִזְרוֹק בְּרָכָה מִתּוֹךְ פִּינוּ חֵם

וְשָׁלוֹם, רַק נִזְכָּה תְּמִיד לְהִתְגַּבֵּר וּלְהִתְחַזֵּק בְּכָל עֵז,
 בְּכָל עֵת שְׁנֵרְצָה לְאֵכוֹל אֵיזָה פְּרִי אוֹ לִיהֲנוֹת מִהָעוֹלָם
 הַזֶּה אֵיזָה הֵנָּא, לְבָרֵךְ הַבְּרָכָה בְּכֹנֶנָה גְּדוֹלָה פְּרָאוֹי,
 בְּאִפֵּן שְׁלֹא יִזִּיק לְנַפְשֵׁנוּ כִּלְל כָּל מָה שְׁנֹאכַל וְנִשְׁתָּה
 וְנִהְנֶה מִמֶּנּוּ, רַק אֲדַרְבֵּא נִזְכָּה לְהַשְׁלִים אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ
 וְלְהוֹסִיף בְּנַפְשֵׁנוּ חַיּוֹת דְּקַדְשָׁה וְהָאָרָה גְּדוֹלָה, עַל-יַדֵּי
 כָּל דְּבַר שְׁנֹאכַל וְנִשְׁתָּה מִמֶּנּוּ. וְתַעֲזְרֵנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ
 שְׁיִהְיוּ כָּל אֲכִילוֹתֵינוּ וְשִׁתְיוֹתֵנוּ וְכָל הַנְּאוֹתֵנוּ בְּקַדְשָׁה
 וּבִטְהָרָה גְּדוֹלָה לְשִׂמְךָ לְבַד בְּלֵי שׁוֹם הַנְּאֹת הַגּוֹף כִּלְל,
 וְנִהְיֶה בְּכִלְל הַצְּדִיקִים הָאוֹכְלִים לְשׁוֹבַע נַפְשָׁם
 דְּקַדְשָׁה:

אֲנֵא יְהוּה, מְלֵא רַחֲמִים, עֲזְרֵנוּ וְשִׁמְרֵנוּ מֵעַתָּה שְׁלֹא
 נֵאבֵד עוֹד כִּלְל עַל-יַדֵּי תַּאֲוֹת רְעוֹת חֵם וְשָׁלוֹם,
 רַק נִזְכָּה מֵעַתָּה לְשִׁבְר וּלְבִטּוֹל מֵאֲתָנוּ כָּל הַתַּאֲוֹת
 רְעוֹת. וְתַצְוֶה בְּרַחֲמֶיךָ לְהַחֲזִיר וּלְהַשִּׁיב לָנוּ כָּל
 הָאֲבֹדוֹת שְׁאֲבַדְנוּ מִכֶּבֶד, הֵן בְּגִלְגּוֹל זֶה הֵן בְּגִלְגּוֹלִים
 שְׁעָבְרוּ... וְתַשִּׁיב לָנוּ אֶת כָּל אֲבֹדוֹתֵינוּ שְׁאֲבַדְנוּ מֵעוֹלָם

עד היום הזה. אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ תִקַּע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתֵנוּ וְשָׂא נִם לְקַבֵּץ גְּלוּיֹתֵנוּ, וְקָרַב פְּזוּרֵנוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם וּנְפִיּוֹצוֹתֵינוּ כַּנֶּם מִיַּרְכְּתֵי אֶרֶץ, וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מִהֲרָה מֵאַרְבַּע כַּנְּפוֹת הָאָרֶץ לְאַרְצֵנוּ, וְיָקִים מְהֵרָה מִקְרָא שְׁכַתוֹב, וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל וּבָאוּ הָאוֹכְדִים בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר וְהַנְּדָחִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַיִם. וְנֹאמֶר, וְאֲדַנִּי אֱלֹהִים בְּשׁוֹפָר יִתְקַע וְהִלְךְ בְּסַעֲרוֹת תִּימֵן יְהוָה צְבָאוֹת יִגַּן עֲלֵיהֶם, בֶּן תִּגַּן עַל עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל בְּשִׁלּוּמֶךָ. עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן: לְקוּמֵי תְּפִלּוֹת תַּנּוּנָא, מַד.

חֲמַל וְרַחַם עַל גְּשָׁמוֹתֵינוּ וְעַל כָּל עַמֶּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל, עַל כָּל גְּשָׁמוֹת וְרוּחוֹת וּנְפִשׁוֹת הַחַיִּים וְהַמְּתִים, וְתֵן לָנוּ בְּעַל שְׂדֵה אֲמָתֵי שְׂיוֹכֵל לְעַסֵּק בְּתַקוּן נַפְשֵׁנוּ וְרוּחֵנוּ וּנְשָׁמוֹתֵינוּ, שְׂיִהְיֶה לוֹ כַּח לְתַקֵּן כָּל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל הַחַיִּים וְהַמְּתִים, לְהַכְנִים כָּל הַנְּשָׁמוֹת מִחוּץ לַפְּנִים לְתוֹךְ הַשְּׂדֵה הַקְּדוֹשָׁה, וְלְעַסֵּק בְּכָל תַּקוּנֵיהֶם

סדר מזו בשבת ברסלב

וְצָרְכֵיהֶם, לְזוּרְעֵם וּלְנוֹטְעֵם וּלְהַשְׁקוֹתָם וּלְגַדְלָם
וּלְהַצְמִיחָם וּלְהַרְבּוֹת פִּירוֹתֵיהֶם, וּלְתֵן הַרְחָקָה כְּרֵאוֹי
בֵּין כָּל הָאֵילָנוֹת וְהַעֲשָׂבִים שֶׁלֹּא יִכְחִישׁוּ אֶחָד אֶת
חֵבְרוֹ חֵם וְשִׁלּוֹם, וַיִּקְיָם מִהֲרָה מִקְרָא שְׁפָתוֹב, יֵשׁם
מִדְּבַר לֶאֱגָם מַיִם וְאֶרֶץ צִיָּה לְמוֹצָאֵי מַיִם. וַיּוֹשֶׁב שָׁם
רַעֲבִים וַיְכַוְּנוּ עִיר מוֹשָׁב. וַיִּזְרְעוּ שְׂדוֹת וַיִּטְעוּ כְרָמִים
וַיַּעֲשׂוּ פְרֵי תְבוּאָה. וַיְבָרְכֶם וַיִּרְבוּ מְאֹד וּבְהַמְתֶּם לֹא
יִמְעִיט: שם, סה.

הַלְכוֹת וּמְנַהֲגִים

א. יום ט"ו בְּשַׁבַּט אָף כִּי הוּא מֵימֵי הַשׁוֹכְבֵי"ם אֵין בּוֹ
תַעֲנִית כִּי הוּא רֵאשׁ הַשָּׁנָה לְפָרוֹת הָאֵילָן, וּבְתַקּוֹן
הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הַיּוֹם עַל הַפָּרוֹת בּוֹ נַעֲשֶׂה
תַקּוֹן צְדִיק חַי הָעוֹלָמִים בְּסוֹד הַנּוֹכַח בְּזוֹהַר
בְּרֵאשִׁית, "בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה עֲבָדָא אֲרַעָא אֵיבִין
מִחֵילָא דְהָאֵי צְדִיק דְכָתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תְּדַשֵּׂא
הָאֶרֶץ וּגו' עֵץ פְּרֵי דָא עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע דְאִיהוּ

עבִיד אִיבִין וּפִירִין עֵשָׂה פְּרִי דָא צְדִיק יְסוּד
דְּעֵלְמָא "כו'.

ב. וּמְנַהֵג טוֹב לְהוֹלְכִים בְּתָמִים לְהִרְבּוֹת בְּפִרוֹת
בְּעֵצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְלוֹמַר דְּבַרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת
עֲלֵיהֶן כַּאֲשֶׁר הִנְהַגְתִּי לְכָל הַחֲבֵרִים אֲשֶׁר עִמָּדִי,
וְעַם כִּי בְּדַבְּרֵי כְּתָבִי הָרַב זֹלָה"ה לֹא נִמְצָא מְנַהֵג
זֶה מִכָּל מְקוֹם לְדַעְתִּי תְּקוּן נִפְלָא הוּא בְּנִגְלָה
וּבְנִסְתָּר.

טַעַם שְׁהִנְהַגָּה מִהָעוֹלָם הַזֶּה בְּלֹא בְּרָכָה נִקְרָא גְזֵלָן

כִּי הֵינָה הוֹבָא בִירוּשָׁלַיִם פֶּרֶק עֶשְׂרֵה יוֹחֲסִין זֶה לְשׁוֹנוֹ:
יִשְׁמְעוּ עֲנׁוּיִם וְיִשְׁמְחוּ אָמַר ר' אִיבּוֹן עֲתִיד אָדָם
לְתַת דִּין וְחֶשְׁבוֹן עַל שְׂרָאָה מִיְנֵי מַגְדִּים וְלֹא אָכַל, רַבִּי
אֶלְעָזָר הוּוֹה מְצַמְצֵם פְּרִיטֵי לְמִיכַל בְּהוֹן מִכָּל מִילֵי חֲדָשׁ
עַד כָּאן, וְטַעַם הַדְּבָר שְׁכֵשֶׁם שְׁהִנְהַגָּה מִן הָעוֹלָם הַזֶּה
בְּלֹא בְּרָכָה נִקְרָא גְזֵלָן מִפְּנֵי שֶׁעַל יְדֵי הַבְּרָכָה גּוֹרֵם

סדר טו בשבט ברסלב

לְהַמְשִׁיד שְׁפַע עֲלִיּוֹן עַל יְדֵי כַח הַבְּרָכוֹת וְהַשָּׁר הַמְּמַנֶּה
עַל אוֹתוֹ הַפְּרִי הוּא מְתַמְלָא מִשְׁפַּע זֶה כְּדֵי לְגַדֵּל הַפְּרִי
שְׂנִית, וְלָכֵן הִנֵּהנָה בְּלֹא בְּרָכָה גּוֹלָן הָיָה כִּי אָכַל הַבְּרִיָּה
שֶׁהָרוּחַנִיּוֹת הָיָה שׁוֹרָה בָּהּ וְכִלָּה וּמָנַע כַּח הַהוּא מִן
הָעוֹלָם וְהָיָה רָאוּי לוֹ לְהַמְשִׁיד בְּרָכָה מְלֻמְעָלָה, וְהַכַּח
הַמְּמַנֶּה עַל זֶה בְּטַל וְרִיק מֵאוֹתוֹ הַשְׁפַּע שֶׁהָיָה בִּידוֹ
וְלָכֵן נִקְרָא גּוֹלָן.

סדר ט"ו בשבט

הַרִינִי מְקֻשָּׁר עֲצָמִי לְכָל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ,
וְלְכָל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עֵפֶר קְדוֹשִׁים
אֲשֶׁר בְּאַרְצֵי הַמָּוֶה, וּבַפֶּרֶט לְרַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יְסוֹד
עוֹלָם גִּ'חַל גִּ'וֹבֵעַ מִ'קוֹר ח'כְּמָה, רַבֵּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּיגַא, ג
נַח נַחֲמָן נַחֲמָן מֵאוֹמֵן, זְכוּתָם יִגֵּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
אֲמֵן. וְיֵהִי נֵעַם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה
עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ.

סִגְלַת עֲשֵׂית הַתְּקוּן בַּט"ו בַּשְּׁבֵט לְתֵקוֹן

פְּגַם הַבְּרִית

- א. ומזרי ז"ל (הָאָרִי) הִיָּה אוֹמֵר לְכוּן בְּאֲכִילַת פִּירוֹתֶיהֶן לְתֵקוֹן חֲטָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן אֲשֶׁר חֲטָא בְּפָרוֹת הָאֵילָן, כִּי אָף כִּי כָּל יְמֵי שָׁנָה כָּל כּוֹנוֹתֵינוּ לְתֵקוֹן זֶה, מִכָּל מְקוֹם חֲבִיבָה מְצוּהָ בְּשַׁעֲתָה זֶה הַיּוֹם תִּחְלָה וְרֵאשׁ לְפָרוֹת הָאֵילָן.
- ב. וְאוּלָם אָף כִּי מְצוֹת הַיּוֹם לְהַרְבּוֹת בְּבָרְכוֹת, מִכָּל מְקוֹם הֵיִרָא אֶת דְּבַר ה' יִהְיוּ עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ לְבַל יִכָּשֵׁל בְּתֵקוֹנֵנוּ בְּבָרְכָה שְׂאִינָה צְרִיכָה בְּאֲשֶׁר פְּשָׁתָהּ הַמְּסַפַּחַת הַזֹּאת בְּרַבַּת בְּנֵי עַמָּנוּ בְּשִׁבְתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים לְאִפּוֹשֵׁי בְּרָכוֹת חֲנָם, וּכְדֵי לְהַשְׁלִים מֵאָה בְּרָכוֹת מִי שְׁיִישׁ לוֹ מִיְּנֵי פָרוֹת שְׂבָרְכוֹתֶיהֶן שְׁוֹת מִבִּיאָן לְפָנָיו אַחַת אַחַת זֶה אַחַר זֶה לְבָרֵךְ עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. (אלא יברך פעם אחת כל ברכה).

ג. וירא שמים לא יכרך על הדבר כגון אגוזים
ולוזים עד שיראה הגרעין שבתוכו שמא
התליע או נרקב ונמצא שברך לבטלה אם אין
עוד מאותו המין לפניו כמו שכתב בספר
החסידים סימן תתמ"ט.

ד. כתב רבי משה חגיז: ועוד הודיעך דבאשר האדם
עץ השדה הנהגתי גם כן מה שראיתי מרבתי
נשמתם ערן וממורי הנזכר לעיל (פנראה סבו
רבי משה גלאנטי) שהיה נוהג בט"ו בשבט
להרבות בברכות פרי האילן ולהתפלל לה'
יתברך יחדש עלינו ועליהם שנה טובה. והיו
נוהגים לאכול ט"ו מיני פרות אלו. ועל כל פרי
שביאו כל אחד בפני עצמו שלא מדעת בעל
הבית ללמד פרק אחד דהינו ח' פרקים דפאה,
ג' פרקים דבפורים, ד' פרקים דראש השנה,
שהם ט"ו: מוכא ב"ברכת אליהו".

[ישים לב במיוחד ביום זה לאכול פרות פשרים ללא חשש.
דהינו שאינם ערלה. שהם מעשרים, ושאין בהם חשש
שבועית וכמוכן שנקיים מתולעים.]

רמז נתנו לסדר הברכות: מג"ע א"ש דהינו אם יש לפניו
מינים שונים ורוצה לאכול מהם - יקדים לברך בסדר הזה:
המוציא, מזונות, גפן, עץ, אדמה, שהכל. אם יש לפניו
פרות משבעת המינים יברך עליהם תחלה:
שימו לב! כל ברכה מברכים רק פעם אחת, אפילו אם יש
במה סוגים של פרות ששייכים לאותה ברכה]

תפילה להניצל ממואכלות אסורות

ובכן תעזרנו ברחמיך הרבים, שנוזה לשבר את תאות
אכילה בתכלית באמת, עד שלא יהיה לנו שום
תאווה גשמית לאכל ולשבע בשביל תאות והנאת
הגוף חם ושלו, רק כל אכילתנו ושתיתנו יהיה הכל
לשמך באמת, כדי שיהיה לנו כח לעסק בתורתך
באמת, ונוזה לאכל בקדושה ובטהרה למען שמך לבר.

וְתִהְיֶה בְּעֶזְרֵנוּ וְתִשְׁמְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים, וְתִצְיֵלֵנוּ
 מִכָּל מִינֵי מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת, הֵן מֵאֲסוּרֵי דְאוֹרֵי־תֵא, הֵן
 מֵאֲסוּרֵי דְרֵבֶנָן. וְתִשְׁמֹר אוֹתָנוּ תָּמִיד, שֶׁלֹּא יֵאָרֵעַ לָנוּ
 שׁוּם מִכְּשׁוֹל לְעוֹלָם חֵם וְשָׁלוֹם, וְלֹא יָבֹא לְתוֹךְ פִּינוּ
 שׁוּם מֵאֲכָל הָאֲסוּר לָנוּ. כִּי אַתָּה יְדַעְתָּ רַבּוֹנוּ דְּעֵלְמָא
 כְּלָא, שְׂאֵי אִפְשָׁר לְבָשָׂר וְדָם לְהִזְהַר וּלְהִשְׁמֹר בְּעֶצְמוֹ
 מִכָּל מִינֵי מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת וּמִתַּעְרוּבוֹתֵיהֶם, אֲשֶׁר
 פְּרִטִיָּהֶם וְדִקְדוּקֵיהֶם רַבִּים מְאֹד וְעֶצְמוֹ מִסְפֵּר, וְאַתָּה
 יוֹדֵעַ גְּדֹל הַפְּגָם הָעֶצוּם הַפּוֹגֵם בְּנַפְשׁ יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי
 מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת חֵם וְשָׁלוֹם. עַל כֵּן רַחֵם עָלֵינוּ
 לְמַעַנְךָ, וְעִזְרֵנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ וְשִׁמְרֵנוּ אֶת נַפְשֵׁנוּ, שֶׁנִּזְכָּה
 לְהִיּוֹת נְצוּלִים וּפְרוּשִׁים וּמְבַדְּלִים לְגַמְרֵי מִכָּל מִינֵי
 מַאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת, מִנְּבִלוֹת וּמִרְפוּת, מִשְׁקָצִים
 וּמִרְמָשִׁים... וְתִקְנֵים בָּנוּ מִקְרָא שְׂכָתוֹב, וְהִיִּיתֶם לִי
 קְדוֹשִׁים, כִּי קְדוֹשׁ אָנִי: לְקוּמֵי תְּפִלוֹת, יו.

דבורים על חשיבות הברכות ופרות ארץ ישראל

קצור לקו"מ תורה פח

א. צריך לזהר מאד שלא לאכל פרי קדם שנתבשל כל צרכו על האילן, כי יכול לאבד נפשו על-ידי-זה, גם אסור לתלש פרי קדם בשולו בשם שאסור לקוץ אילן קדם זמנו:

ב. בשמכרך הברכה על הפרי בכונה גדולה ובראות שמים פראוי, על-ידי-זה זוכה להנצל שלא לאבד נפשו על-ידי הפרי שלא נתבשל, ומאד צריכין לזהר בברכת הנהנין, בפרט בברכת הפרות, כי יש בהם אבדות הרבה שצריכין לבררם ולהעלותם:

ג. יש שאובדים אבדות על-ידי התאוות, בחינת: "תאוות רשעים תאבד" (תהלים קי"ב ו). ואפלו מי שהוא צדיק אובר גם פן לפעמים בחינת: "יש צדיק אבר בצדקו" (קהלת ז' טו). ואפלו הצדיקים החופרים ומבקשים אחר אבדות, אוברים גם פן לפעמים,

בְּחִינַת: "יִחְפְּרוּ וַיֵּאבְדוּ" (תהלים פ"ג יח). וְדַע שֵׁישׁ מִלְּאֲדָךְ
 וְתַחֲתֵיו כַּמָּה מְמַנִּים, וְכֻלָּם אוֹחֲזִים בְּיָדָם שׁוֹפְרוֹת
 וְחוֹפְרִים תָּמִיד וּמִבְקָשִׁים אַחַר אַבְדוֹת, וְתוֹקְעִים
 תְּקִיעָה תְּרוּעָה תְּקִיעָה, וְכִשְׁמוֹצָאִים אִיזָה אַבְדָּה
 נַעֲשֶׂה רַעַשׁ וְשִׁמְחָה גְדוֹלָה:

לְקוּטֵי הַלְכוֹת

עַקֵּר גְּלוּת מִצְרִים הִיְתָה לְתַקֵּן וּלְזַכֵּךְ וּלְכַרֵּר נִיצוּצֵי קָרִי
 שֶׁל אָדָם הָרֵאשׁוֹן שְׁמִשָּׁם עַקֵּר כָּל הָאֲבְדוֹת כַּנֵּ"ל.
 וְעַל-כֵּן הִיְתָה הַגְּאֻלָּה בְּחֻדֵשׁ הָאָבִיב דִּיקָא, דְּהֵינּוּ בְּזִמְנָא
 שֶׁהִתְבּוֹאָה וְכָל הַצְּמָחִים מִתְּבַשְׁלִים, כָּמוֹ שְׁכַתּוּב,
 הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֻדֵשׁ הָאָבִיב. וְכַתִּיב, שְׁמֹר אֶת
 חֻדֵשׁ הָאָבִיב. כִּי כָּבֵד מְבֹאֵר לְעִיל שְׁבֵה־פְרוֹת וְהַצְּמָחִים
 יֵשׁ בָּהֶם אַבְדוֹת הַרְבֵּה. שְׁמַחְמַת זֶה אֲסוּר לֶאֱכֹל פְּרִי
 קֹדֶם שֶׁנִּתְבַּשְׁלָה וְכו' כַּנֵּ"ל. וְעַל-כֵּן יִצִּיאת מִצְרַיִם
 שֶׁהוּא בְּחִינַת תְּקוּן הָאֲבְדוֹת כַּנֵּ"ל, כִּי הַגְּלוּת הוּא
 בְּחִינַת אַבְדָּה, כָּמוֹ שְׁכַתּוּב, צֵאן אַבְדוֹת הָיוּ עִמִּי וְכו'
 (וּרְמִיָּה ג). וְכַתִּיב, וְאַבְדָתֶם בְּגוֹיִם וְכו'. וְהַגְּאֻלָּה הִיא

בְּחִינַת מְצִיאת הָאֲבֹדָה וְתִקּוּנָהּ. וְעַל-כֵּן הָיְתָה הַגְּאֻלָּה
 בְּחֹדֶשׁ נִסָּן בְּזִמְנֵי הָאֲבִיב דִּיקָא, כִּי בְּזִמְנֵי הָאֲבִיב, דִּהְיִינוּ
 בַּעֲת שְׁהִתְבּוּאָה וְהִצְמָחִים מִתְּבַשְׁלִים אֲזִי הוּא זְמַן
 מְצִיאת הָאֲבֹדָת הַנּוֹכְרוֹת לְעֵיל, כִּי זֶה עֶקֶר בְּחִינַת
 גְּדוּל כָּל הַצְּמָחִים בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה שֶׁהַכֹּל הוּא בְּשִׁבִיל
 הָאֲבֹדָת הַנּוֹכְרוֹת לְעֵיל שְׁנַעְלָמִין בְּכָל הַצְּמָחִים
 וְהַפְּרוֹת שְׁמֵת־בְּרִין וְעוֹלִין בְּכָל שָׁנָה בַּעֲת צְמִיחָתָם.
 וְעַל-כֵּן אֲזִי הוּא זְמַן יְצִיאת מִצְרַיִם שְׁיִוְצָאִין מִגְּלוֹת
 מִצְרַיִם וְעוֹשִׂין אֲזִי פֶסַח בְּכָל שָׁנָה, כִּי אֲזִי דִיקָא בְּזִמְנֵי
 הָאֲבִיב עוֹלִין וּמֵת־בְּרִין הַנִּיּוֹצוֹת שֶׁהֵם הָאֲבֹדָת שְׁזָהוּ
 בְּחִינַת יְצִיאת מִצְרַיִם כַּנ"ל. וְזֶהוּ שְׁכַתּוּב בְּשִׁיר הַשִּׁירִים
 כְּשֶׁמְדַבֵּר מִגְּאֻלַת מִצְרַיִם, הַנִּצְנָנִים נִרְאוּ בְּאֶרֶץ וְכו',
 הַתְּאֵנָה חֲנֻטָה פְּגִיָה וְהַגְּפָנִים סְמֹדֵר נִתְּנוּ רִיחַ קוֹמִי לְךָ
 וְכו'. כִּי הַגְּאֻלָּה תְּלוּיָה בְּזֶה שֶׁהַנִּצְנָנִים נִרְאוּ בְּאֶרֶץ וְכו',
 דִּהְיִינוּ שֶׁהַצְּמָחִים עוֹלִין מִן הָאֶרֶץ, שְׁזָהוּ בְּחִינַת מְצִיאת
 הָאֲבֹדָת, שְׁזָהוּ בְּחִינַת יְצִיאת מִצְרַיִם כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן
 נִקְרְאת הַגְּאֻלָּה בְּשֵׁם מְצִיָּאָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב, כַּעֲנֻבִים

במדבר מצאתי ישראל. כבכורה בתאנה בראשיתה
 (הושע ט) וכו', הינו כנ"ל: כי עקר מציאת האבדות הם
 על-ידי בחינת פגנות אלול שעל-ידי זה זוכין למצא
 זוגו בקדשה וכו' כנ"ל. וכונת אלול הם בחינת
 התורה קרא את יהושע (בסימן ו לקוטי חלק א), עין שם.
 כי שם מבאר שזהו סוד פגנת אלול, עין שם היטב.
 וכלל התורה הוא שצריכין לשוב בתשובה. ואז
 זוכין לכבוד אלקי...

ולבאר הענין יותר, כי גדול הפרות והצמחים בכל
 שנה הוא בבחינת מציאת האבדות וכנ"ל, כי
 האבדות הם בחינת ניצוצות הקדושים שנאבדו ונדרחו
 למקום שנאבדו ונדרחו על-ידי התאוות רעות כנ"ל.
 שצריך כל אחד להשתדל לחפשם ולבקשם מאד. וה'
 יתברך ברחמיו בכל שנה מסבב סבות בתחבולותיו
 שעל-ידי כח הצדיקים והכשרים אמתיים שבכל דור
 מתקים העולם ומגדל הצמחים בכל שנה שעקר
 צמיחתם וגדולם הוא כפי ברור האבדות הנזכרות

לְעִיל שָׂרָבְם נְעֻלְמִים בְּהַפְרוֹת וְהַצְמָחִים כְּמוֹכֵן מְדַבְרִיו
הַנּוֹכְרִים לְעִיל, כִּי הַנִּיצוּצוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת הָאֲבֹדוֹת
הַנּוֹכְרוֹת לְעִיל, אִי אֶפְשָׁר לְבָרְרָם בְּפַעַם אַחַת וְלֹא
בְּשָׁנָה אַחַת, רַק צָרִיכִין בְּרוּרִים תְּרַבֵּה וְחַפּוּשׁ
וּבִקְשָׁה תְּרַבֵּה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁבוּעָה וּבְכָל חֹדֶשׁ
וּבְכָל שָׁנָה. וְכַמוֹכֵן מִזֶּה בְּכַתְּבֵי הָאֶרֶץ וְ"ל. וּמִשָּׁם
גִּדְלִים כָּל הַפְּרוֹת וְהַצְמָחִים בְּכָל שָׁנָה: לְקוּטֵי הַלְכוֹת
בְּרַכַּת הַפְּרוֹת ה', אוֹת ה-ז.

אוֹצֵר הַיְרָאָה

צָרִיךְ כָּל אָדָם לְזַהֵר לְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַפְּרוֹת בְּכַוְנָה
גְּדוּלָה, בְּדִי שְׂיוֹכֵל לְמִצְאָ בְּחִינַת הָאֲבֹדוֹת הַנִּ"ל
שְׁצָרִיכִין לְזַהֵר מְאֹד לְבַקֵּשׁ הַיָּטֵב, כִּי זֶה כָּל הָאָדָם
שֶׁנִּבְרָא רַק בְּשִׁבִיל זֶה לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אַחַר הָאֲבֹדוֹת
שֶׁהֵם בְּחִינַת נִיצוּצוֹת הַנְּפֻלִין הַנִּ"ל, וּכְשִׁיבְקֵשׁ וַיַּחְפֹּשׂ
הַיָּטֵב, בּוֹדָאֵי יִמְצָא, כְּמֵאִמֵר רַבּוֹתֵינוּ וְ"ל: יִגְעֵתִי וְלֹא
מִצָּאתִי, אֵל תִּאֱמִין. וְעַקֵּר קְבוּץ כָּל הָאֲבֹדוֹת וְהַחֲזֹרָתָם
אֶת הַקְּדוּשָׁה הוּא לְהַשִּׁיבָם לְקְדוּשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ

שְׁפֹתֵיכֶם: "אִם יְהִי גִדְחָךְ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם וְכוּ', וְהִבִּיאֲךָ
 אֶל הָאָרֶץ וְכוּ'", וְכִתִּיב: "וּבָאוּ הָאֲבָדִים בְּאֶרֶץ אֲשׁוּר
 וְכוּ' וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לָהּ בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַיִם". וְעַל־כֵּן
 פְּרוּת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, הֵינּוּ שְׁבָעָה מִיַּיִן שְׁנַשְׁתַּבְּחָהּ בְּהֵן
 אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, קוֹדֵמִין לְבִרְכָּהּ, וְכֵן כָּל הַבְּרֻכּוֹת נִלְמָדִין
 מִבְּרַכַּת־הַמְּזוּן, וְעַקֵּר בְּרַכַּת־הַמְּזוּן הוּא עַל אֶרֶץ־
 יִשְׂרָאֵל כִּי "ל פָּמָה פְּעָמִים. כִּי זֶה עַקֵּר הַבְּרַכָּה, לְגַלוּת
 קִדְשֵׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֵׁשׁ הַשְּׁבַת כָּל הָאֲבָדוֹת
 לְמִקּוֹמָם כִּי"ל. וְעַל־כֵּן כָּל בְּרַכָּה שֶׁאֵין בָּהּ מַלְכוּת
 אֵינָה בְּרַכָּה, כִּי אֵלוֹ הָאֲבָדוֹת הֵם מְפֹרָדִין וְנִדְחִין בְּכָל
 הָעוֹלָם, וְעַל־יְדֵי שְׁמֻזְכִּירִין בְּבִרְכָּה "מִלְּךָ הָעוֹלָם", הֵינּוּ
 שְׁמֻלְכוֹתָו בְּכָל מְשָׁלָה וּבְכָל מְקוֹמוֹת מְמַשְׁלָתוֹ, וְאֵין
 שׁוּם נִיצוּץ נֶאֱבָד וְנִדָּח מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם, עַל־יְדֵי־זֶה בְּעֶצְמוֹ
 יְכוּלִין לְמַצֵּא הָאֲבָדוֹת מִכָּל מְקוֹם שֶׁהֵם (בְּרֻכּוֹת, אוֹת ס').

תְּפִילָּה

וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנו שְׁנִזְכֶּה לְשִׁמּוֹר עֲצֻמְנוֹ תָּמִיד
 שְׁלֵא לְאֹכּוֹל שׁוּם פְּרִי קוֹדֵם שְׁנִתְבַּשְׁלָה, וְגַם

שלא נתלוש שום פרי קודם זמנה. פי אתה גלית לנו
עצם ההפסד וההזק שיוכל להגיע להאדם על-ידי-זה,
פי יוכל לאבד את נפשו חס ושלום על-ידי-זה. רבוננו
של עולם, רחם עלינו ושמרנו והצילנו מזה ברחמיך
הרבים ובחסדיך העצומים. ועזרנו והושיענו וזכנו
תמיד לברך ברכת הנהנין ובפרט ברכת הפרות בכונה
גדולה ועצומה, ולא נזרוק ברכה מתוך פינו חס
ושלום, רק נזכה תמיד להתגבר ולהתחזק בכל עז,
בכל עת שנרצה לאכול איזה פרי או ליהנות מהעולם
הזה איזה הנאה, לברך הברכה בכונה גדולה פראוי,
באפן שלא יזיק לנפשנו כלל כל מה שנאכל ונשתה
וננהג ממנו, רק אדרבא נזכה להשלים את נפשותינו
ולהוסיף בנפשנו חיות דקדושה והארה גדולה, על-ידי
כל דבר שנאכל ונשתה ממנו.

פְּסוּקִים מִדְּרָשִׁים וּבְרָכוֹת

חטָה

יקחו מאכל העשוי מן החטָה או שעוֹרָה – עוגות וכו' ויברכו עליה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מִיַּי
מְזוֹנוֹת.

אחר שיאכלו מעט יאמרו פסוקים בענין חטָה ולחם:

(דברים פֶּרֶק ח): וְשִׁמְרַתְּ אֶת מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְלַכֵּת
בְּדַרְכָיו וּלְיִרְאָה אֹתוֹ: כִּי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מְבִיאֲךָ אֶל אֶרֶץ
טוֹבָה אֶרֶץ גְּחָלִי מַיִם עֵינַת וּתְהַמֹּת יִצְאִים בְּפִקְעָה
וּבַהֵר: אֶרֶץ חֲטָה וְשַׁעֲרָה וּגְפֹן וּתְאֵנָה וְרִמּוֹן אֶרֶץ זֵית
שָׁמֶן וּדְבַשׁ: אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְפַּנֵּת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם
לֹא תַחֲסֹר כֹּל בָּהּ אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבִנְיָה בְרוֹזַל וּמֵהֲרָרִיָּה
תַּחֲצֹב נְחֹשֶׁת: וְאָכַלְתָּ וְשָׁבַעְתָּ וּבִרְכַּתְּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
עַל הָאֶרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ: הַשְּׁמֹר לָךְ פֶּן תִּשְׁפַּח
אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְבַלְתִּי שְׁמֹר מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְחֻקֹּתָיו
אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם: פֶּן תֹּאכַל וְשָׁבַעְתָּ וּבַתִּים טָבִים
תִּבְנֶה וַיִּשְׁבַּתְּ: וּבִקְרָךְ וּצְאֲנָךְ יִרְבֶּיךָ וְכֶסֶף וְזָהָב יִרְבֶּה לָךְ
וְכֹל אֲשֶׁר לָךְ יִרְבֶּה: וְרַם לְבַבְךָ וְשִׁכַּחְתָּ אֶת יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ הַמוֹצִיאֲךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים:

המוֹלִיבְדָה בַּמִּדְבָּר הַגָּדֹל וְהַנּוֹרָא נָחַשׁ שָׂרָף וְעַקְרָב
וְצַמְאוֹן אֲשֶׁר אֵין מַיִם הַמוֹצִיא לָהּ מַיִם מִצֹּר הַחֲלָמִישׁ:
הַמֵּאֲכֵלָהּ מִן בַּמִּדְבָּר אֲשֶׁר לֹא יֵדְעוֹן אֲבֹתֶיהָ לְמַעַן
עֲנֹתָהּ וּלְמַעַן נִסְתָּהּ לְהִיטִבָּהּ בְּאַחֲרִיתָהּ: וְאָמַרְתָּ בְּלִבְבָהּ
כַּחַי וְעֵצִים יְדֵי עֲשָׂה לִי אֶת הַחֵיל הַזֶּה: וְזָכַרְתָּ אֶת יְהוָה
אֱלֹהֶיהָ כִּי הוּא הִנְתָּן לָהּ כַּח לַעֲשׂוֹת חֵיל לְמַעַן הָקִים
אֶת בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתָּיָהּ כִּיֹּם הַזֶּה:

בְּזִמְנֵי שְׁהִדְגָן רַב בְּעוֹלָם, זֶה סִימָן לְלִדַת זְכָרִים, וּבְזִמְנֵי
שְׁהִיִּין רַב בְּעוֹלָם, זֶה סִימָן לְלִדַת נְקִבּוֹת: סֵפֶר הַמְּדוּת,
בְּנִים יח.

טַעַם דְּגָן מִבֵּיא דַעַת לְאָדָם: שֵׁם, דַעַת ה.

שְׁעוֹרָה

יִכָּל לְקַחַת בִּירָה אוֹ דָבָר אַחֵר מִשְׁעוֹרָה.

גִּפְן

יִכְרְכוּ עַל כּוֹס יַיִן אוֹ מִיַּץ עֲנָבִים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְרֵי הַגִּפְּנִין.

חֲמֵרָא וְרִיחָנֵי פְקָחִין: סֵפֶר הַמְּדוּת, דַעַת ו'.

טוֹב לֹאמַר מִזְמוֹר תְּהִלִּים זֶה:

בְּרַכֵּי נַפְשֵׁי אֶת יְהוָה, יְהוָה אֱלֹהֵי גְדֻלַּת מְאֹד הוֹד וְהָדָר
 לְבָשֶׁת: עֲטָה אֹר כְּשִׁלְמָה נוֹטָה שָׁמַיִם כְּיָרִיעָה:
 הַמְקַרָּה בַּמַּיִם עֲלִיּוֹתָיו הַשָּׁם עָבִים רְכוּבוֹ הַמְהַלֵּךְ עַל
 בְּנֵי רוּחַ: עֲשֵׂה מְלֶאכֶיו רוּחוֹת מְשַׁרְתָּיו אִשׁ לְהַט:
 יָסַד אֶרֶץ עַל מְכוּנֵיהָ בַּל תִּמוּט עוֹלָם וָעֶד: תְּהוֹם
 כְּלָבוּשׁ כְּפִיתוֹ עַל הָרִים יַעֲמֻדוּ מַיִם: מִן גְּעַרְתֶּךָ יְנוּסוּן
 מִן קוֹל רַעֲמֶךָ יִחְפְּזוּן: יַעֲלוּ הָרִים יִרְדּוּ בְּקַעוֹת אֶל מְקוֹם
 זֶה יִסְדֹּת לָהֶם: גְּבוּל שְׁמֹת בַּל יַעֲבֹרוּן בַּל יִשׁוּבוּן
 לְכַסּוֹת הָאָרֶץ: הַמְשַׁלַּח מַעֲיָנִים בְּנַחְלִים בֵּין הָרִים
 יִהְלֹכוּן: יִשְׁקוּ כָּל חֵיתוֹ שָׂדֵי יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים צְמָאִם:
 עֲלִיָּהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוּן מִבֵּין עֲפָאִים יִתְנוּ קוֹל:
 מִשְׁקָה הָרִים מַעֲלִיּוֹתָיו מִפְּרֵי מַעֲשֵׂיֶיךָ תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ:
 מִצְמִיחַ חֲצִיר לְבִהְמָה וְעֵשֶׂב לְעַבְדַּת הָאָדָם לְהוֹצִיא
 לָחֶם מִן הָאָרֶץ: וַיִּזֵּן יִשְׁמַח לִבֵּב אֲנוּשׁ לְהַצְהִיל פָּנִים
 מִשְׁמֹן וְלֶחֶם לִבֵּב אֲנוּשׁ יִסְעֵד: יִשְׁבְּעוּ עֲצֵי יְהוָה אֲרוֹזֵי
 לְבָנוֹן אֲשֶׁר נָטַע: אֲשֶׁר שָׁם צִפְרִים יִקְנְנוּ חֲסִידָה
 בְּרוּשִׁים בֵּיתָה: הָרִים הַגְּבוּהִים לִיעֲלִים סְלָעִים מַחֲסֵה
 לְשֹׁפְנִים: עֲשֵׂה יָרַח לְמוֹעֲדִים שְׁמֵשׁ יָדַע מְבוֹאוֹ: תִּשְׁתַּחֲוֶה
 חֶשֶׁךְ וַיְהִי לַיְלָה בּוֹ תִרְמַשׁ כָּל חֵיתוֹ יַעַר: הַכְּפֹרִים
 שְׂאֵגִים לְטָרֶף וּלְבִקֵּשׁ מֵאֵל אֲכָלָם: תִּזְרַח הַשְּׁמֵשׁ

יִאֲסֹפּוּן וְאֵל מְעוֹנָתְךָ יִרְבְּצוּן: יֵצֵא אָדָם לַפְּעֹלוֹ
וְלַעֲבֹדְתוֹ עֲדֵי עָרֵב: מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה כֹּלֶם בְּחֻכְמָה
עֲשִׂיתָ מִלְּאֵה הָאָרֶץ קִנְיָנְךָ: זֶה הַיָּם גְּדוֹל וְרַחֵב יָדָיִם
שָׁם רָמַשׁ וְאִין מִסְפֵּר חַיּוֹת קִטְנּוֹת עִם גְּדֻלוֹת: שָׁם
אֲנִיּוֹת יִהְלֹכוּן לְוִיַּתָּן זֶה יִצְרֶתָ לְשֹׁחֵק בּוֹ: כֹּלֶם אֱלֹהֶיךָ
יִשְׁבְּרוּן לְתֵת אֲכָלֶם בְּעֵתוֹ: תִּתֵּן לָהֶם יִלְקֹטוּן תִּפְתַּח
יָדְךָ יִשְׁבְּעוּן טוֹב: תִּסְתִּיר פְּנֵיךָ יִבְהַלּוּן תִּסְרֵף רוּחָם
יִגְעוּן וְאֵל עֲפָרֶם יִשׁוּבוּן: תִּשְׁלַח רוּחְךָ יִבְרָאוּן וְתִחַדְדֵשׁ
פְּנֵי אָדָמָה: יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְהוָה
בְּמַעֲשָׂיו: הַמְבִיט לָאָרֶץ וְתִרְעַד יַנַּע בְּהָרִים וַיַּעֲשֶׂנוּ:
אֲשִׁירָה לִיהוָה בְּחַיֵּי אֲזֻמָּרָה לֵאלֹהֵי בְעוֹדֵי: יַעֲרֵב עָלָיו
שִׂיחֵי אֲנָכִי אֲשַׂמַּח בִּיהוָה: יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ
וְרִשְׁעִים עוֹד אֵינָם בְּרַכֵּי נַפְשֵׁי אֶת יְהוָה הַלְלוּיָהּ: (תהלים)

(פרק קד)

יְקַדִּים פְּרוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כְּלוֹמַר שְׁבַעַת הַמִּינִים. אִם יֵשׁ זֵית
יְבָרֵךְ עָלָיו תִּחְלָה כִּי הוּא הַקּוֹדֵם. וְכִשְׁמִבְרָכִים עָלָיו
פּוֹטְרִים אֶת כָּל פְּרוֹת הָעֵץ שֶׁעַל הַשְּׁלֶחֶן. אִם לֹאוּ
יְבָרֵךְ עַל תְּמָר אוֹ תְּאֵנָה אוֹ רְמוֹן.

עַל כָּל פְּרֵי הָעֵץ מְבָרֵךְ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי
הָעֵץ:

עַל פְּרֵי הָאֲדָמָה מְבָרַךְ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי
הָאֲדָמָה.

בְּרַכַּת שֶׁחֲחִינוּ

הָאוֹכֵל פְּרֵי חֹדֶשׁ הַגָּדֵל בְּזִמְנָן קְבוּעַ בְּשָׁנָה וּמִתְחַדֵּשׁ
מִשָּׁנָה לְשָׁנָה מְבָרַךְ (וְלֹא עַל פְּרֵי מִיבֶשׂ יִשָּׁן):

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שֶׁחֲחִינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְנָן הַזֶּה:

טוֹב לומר מְדַרְשׁ אוֹ פְּסוּקִים עַל פְּרוֹת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי
הַבְּרָכָה וְהָאֲכִילָה.

"אֶרֶץ זֶבֶת חֶלֶב וּדְבָשׁ" אֶרֶץ שֶׁפְּרוּתֶיהָ שְׂמֵנִים כְּחֶלֶב
וּמִתּוֹקִים כְּדְבָשׁ: פַּעַם אַחַת נִכְנָס רַבִּי לְבִנְיָ-בְרַק
וּמִצָּא שָׁם אֲשָׁכּוֹל עֲנָבִים רוֹבֵץ כְּעֵגֶל בֶּן שָׁלֹשׁ שָׁנִים.
פַּעַם אַחַת הֶלֶךְ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְסַכְנִין וּמִצָּא עֵז רְבוּצָה
תַּחַת הַתְּאֵנָה וְחֶלֶב שׁוֹתֵת מִמֶּנָּה וּדְבָשׁ יוֹצֵא מִן
הַתְּאֵנָה וּמִתְעַרְבִין זֶה בָּזֶה."

זית

זית רענן יפה פרי תאר קרא ה' שמך" כשם שהשמן מאיר - כך ביהמ"ק מאיר לכל העולם. שנאמר (ישעיהו ס) "והלכו גוים לאורך", לכן נקראו אבותינו זית רענן שהם מאירים לכל באמונתם" (שמות רבה פרשה לו)

שמן-זית מפקח הלב: ספר המדות, דעת טו.

תמר

דרש רבי חייא בר לוייני: מאי (תהלים צ"ב) "צדיק - בתמר יפרח כארוז בלבנון ישגה", אם נאמר תמר למה נאמר ארוז, ואם נאמר ארוז למה נאמר תמר? אילו נאמר תמר ולא נאמר ארוז הייתי אומר: מה תמר אין גזעו מחליף - אף צדיק חס וחלילה אין גזעו מחליף, לכך נאמר ארוז. אילו נאמר ארוז ולא נאמר תמר, הייתי אומר: מה ארוז אין עושה פרות - אף צדיק חס וחלילה אין עושה פרות, לכך נאמר תמר ונאמר ארוז. (תלמוד בבלי מסכת תענית דף כה עמוד א)

תמרים מבטלין דאגה: ספר המדות, עצבות לה.

תַּאנָּה

אמר רבי חי'א בר אבא אמר רבי יוחנן מאי דכתיב
"נוצר תאנה יאכל פריה"? למה נמשלו דברי
תורה תאנה? מה עין תאנה זה כל זמן שאדם
ממשמש בה מוצא בה תאנים. אף דברי תורה כן כל
זמן שאדם הוגה בהם מוצא בהם טעם טוב.

רמזון

אמר ריש לקיש: פושעי ישראל אין אור גיהנם שולטת
בהן קל וחומר ממזבח הזהב, מה מזבח הזהב
נשאר עליו אלא כעובי דינר זהב עמד כמה שנים ולא
שולטה בו האור, פושעי ישראל שכלאין מצות ברמזון
שנאמר (שיר השירים ו'): "כפלה הרמזון רקתך". ואמר
רבי שמעון בן לקיש: אל תקרי רקתך אלא ריקתך,
שאפילו ריקנין שבך מלאין מצות ברמזון - על
אחת כמה וכמה. (ערוכין דף יט עמוד א)

אמר שלמה המלך עליו השלום (קהלת ח), ושבתתי
אני את השמחה אשר אין טוב לאדם וכו' כי אם
לאכל ולשתות ולשמח, שדרשו רבותינו זכרוננו
לברכה, לאכל ולשתות ולשמח בשבתות וימים

טובים, כי באמת מי שהוא בכלל האמונה הקדושה האמתית יש לו לשמח כל ימיו בכל עת ובכל רגע, כשיזכר את עצמו הטובה והחסד הנפלא שעשה השם יתברך עמנו על-ידי משה רבנו עליו השלום אשר פתח את עינינו והמשיך עלינו את האמונה הקדושה להאמין בה' ובמשה עבדו, לקיים תורתו ומצותיו הקדושים בכל יום, אשר אפלו פושעי ישראל מלאים מצות פרמון וכלנו מאמינים באלקים חיים ומלך עולם, חי לעד וקים לנצח אדון כל לעלא מן בלא ולית לעלא מנה. יתברך שמו בפני כל חי לנצח ואי אפשר לבאר בכתב ובעל פה עצם השמחה הזאת כי לגדלתו אין חקר כי השמחה הזאת הוא לכל חד בפנים מה דמשער בלבה בבחינת נודע בשערים בעלה וכו', כמבאר מזה במקום אחר: לקוטי הלכות. תפילה ד', ח'.

תפילה

עזרני וזכני והורני הדרך לזכות לזה באמת, שאזכה בכל-עת אשר ירצו להתגבר עלי חס ושלום עצבות ומרה שחורה ויגון ואנחה, על-ידי עונותי ופשעי הרבים והעצומים מאד, וירצו להחליש את

דַעְתִּי וּלְרַשֵּׁל אֶת יָדֵי כָּאֱלוֹ אָפֶס תִּקְוָה חֵם וְשָׁלוֹם,
 שְׁתַּעֲזָרְנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי בַחֲסֵדֶיךָ הַרְבִּים וְהַגְדֹּלִים,
 לְהַתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם בְּכָל עֵז וְתַעֲצוּמוֹת, וְלִבְלִי לִפְלֵ בְדַעְתִּי
 בְּשׁוּם אַפֵּן בְּעוֹלָם, רַק לְהִתְחַזֵּק וּלְהַתְגַּבֵּר בְּכָל הַכַּחוֹת
 לְחַפֵּשׂ וּלְעֵיִן וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בִּי זְכוּת וּנְקֻדּוֹת טוֹבוֹת
 שְׁזָכִיתִי לַעֲשׂוֹת מֵעוֹדֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, כִּי בְּאַמַּת גַּם
 בְּעַצְמָם פְּחִיתוּתָנוּ וְשִׁפְלוּתָנוּ וּבְעַצְמָם רַבּוּי פְּגָמָנוּ,
 אַף-עַל-פִּי-כֵן חֲסֵדְךָ גָּבַר עָלֵינוּ, וְזָכִיתָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ
 בְּכָל-עֵת לְחַטֵּף בְּכָל פֶּעַם אִיזָה מִצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים.
 וְכַאֲשֶׁר אַתָּה מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר וּמְחַבֵּב אֶת כְּנוֹסֵת יִשְׂרָאֵל
 בְּגִלּוֹתָם וְשִׁפְלוּתָם, כְּפָלַח הַרְמוֹן רִקְתָּךְ, אֲפִלוּ פּוֹשְׁעֵי
 יִשְׂרָאֵל מְלֵאִים מִצּוֹת כְּרָמוֹן. וְאִם גַּם הַמִּצּוֹת בְּעַצְמָן
 שְׂאֵנוּ עוֹשִׂין הֵם מְלֵאִים פְּסֻלָּת, פְּגִיזוֹת וּמַחֲשָׁבוֹת זְרוֹת
 וּבִלְבוּלִים, וְעַדִּין לֹא עָשִׂינוּ מֵעוֹלָם שׁוּם מִצְוָה
 בְּשִׁלְמוֹת, אַף-עַל-פִּי-כֵן, אִי אֶפְשֶׁר שְׁלֵא יִהְיֶה בָהֶם
 אִיזָה נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, כִּי בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה שְׁזָכִינוּ כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד לַעֲשׂוֹת לְפַעֲמִים, הֵן צִיּוּת אוֹ תְּפִלִּין, אוֹ
 קִבְּלַת שְׁבָתוֹת וְיָמִים טוֹבִים, אוֹ אִיזָה צְדָקָה וּגְמִילוֹת
 חֶסֶד, וְהִרְחָקוֹת מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת, וְכוּ' וְכוּ', בּוֹדְאֵי יֵישׁ
 בְּכָל מִצְוָה וּמַעֲשֵׂה טוֹב אִיזָה נְקֻדָּה טוֹבָה עַל כָּל פְּגָמִים.

וְעַל-יְדֵי אֱלוֹ הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת רָאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח כָּל יְמֵינוּ
 לְעוֹלָם, אֲפֹלוּ בְעֵצָם גְּרִיעוֹתֵינוּ, מֵה שְׁזַכֵּינוּ לְגֵרָם
 נַחַת-רוּחַ לְפָנֶיךָ בְּאִיזָה נְקֻדוֹת טוֹבוֹת שְׁזַכֵּינוּ כָּל יְמֵי
 חַיֵּינוּ. וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְכַנֵּס לְכָף זְכוֹת בְּאַמֶּת,
 וּלְשַׁמַּח אֶת נַפְשֵׁנוּ תָמִיד, בְּאַפֵּן שְׁנִזְכָּה לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת עַל-יְדֵי-זֶה. כִּי אֲנִי מֵאַמִּין בְּאַמוּנָה
 שְׁלֵמָה שְׁעַל-יְדֵי הַדְּרֵךְ וְצִנּוֹר הַחֶסֶד הַנִּפְלָא הַזֶּה, יֵשׁ
 תְּקוּהָ גַם לִי, וְאַפְלוּ לְכָל פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל הַגְּרוּעִים מְאֹד,
 לְזְכוֹת מַעֲתָה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת וְלִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה
 תָּמִיד: לְקוּמֵי תְפִילוֹת, צ'.

אַגוּז

וְאַגּוּזִים זֶה בְּחִינַת אֵל גְּנַת אַגּוּז יִרְדְּתִי וְכו', וּפְרַשׁ רַש"י
 לָמָּה נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַגּוּז, מָה אַגּוּז קִלְפָתוֹ
 קָשָׁה וּבְתוֹכוֹ מְגוּרוֹת שֶׁל מַאֲכָל כֶּךָ יִשְׂרָאֵל וְכו', אֲפֹלוּ
 פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל מִלְּאִים מְצוּוֹת כְּרֵמוֹן וְכו'. דְּבַר אַחֵר,
 מָה אַגּוּז אֶף-עַל-פִּי שְׁאַתָּה מִשְׁלִיכוֹ בְּתוֹךְ הַרְפֵּשׁ
 וְהַטִּיט אִין מַה שְׁבִתוֹכוֹ נִמָּאס אֶף יִשְׂרָאֵל וְכו'. הֵינּוּ
 בְּנִזְכָּר לְעִיל שְׁאֶף-עַל-פִּי שְׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עוֹבֵר
 בְּגִלְיוֹת שְׁעַקְרָם גְּלוֹת הַתְּאוּוֹת כְּמוֹ שְׁעוֹבְרִים, אֶף-עַל-

פי-בן אין מה שבתוכם נמאס, כי אדרבא דיקא על-ידי הקלפה הקשה שעל האגוז שקשה מאד מאד לשברה, על-ידי זה דיקא אין מה שבתוכם נמאס כמובן מהמשל בחוש. כי הקלפה שומר לפרי בידוע. כי כל הרפש והטיט המאוס מאד שמתגלגל האגוז בתוכם אין בו כח למאס את המאכל שבפנימיות האגוז מחמת שהקלפה הקשה מגנת עליו וכו'. ולסוף ירחצו במים הרפש והטיט וישברו הקלפה הקשה ויוציאו המאכל נקי וזך והכל בכח הצדיק הנזכר לעיל: לקוטי הלכות תפילת ערבית אות צ"ה.

תפילה לאתרוג ומיניו

ותזכנו לקיים מצות אתרוג ומיניו בשלמות בזמנו כראוי. ונזכה שיהיה לנו תמיד אתרוג נאה וכשר ומהדר בכל מיני הדור, בתכלית השלמות וההדור, ותגלה פאר הדרת קדשת עמך ישראל בעולם, ובפרט פאר הדרת יפי קדשת הצדיקים והכשרים האמתיים, עד אשר ישתוקקו ויכספו כל באי עולם לכלל בהם, להכליל בשמם ותפארתם,

וַיָּשׁוּבוּ כָּל בְּאֵי עוֹלָם לַיְלֶךְ בְּדַרְכֵיהֶם לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ
בְּאֵמֶת כָּל יְמֵיהֶם לְעוֹלָם:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלַכְנוּ וְאֱלֹהֵינוּ, מֵלֵא מְשַׁאֲלוֹתֵינוּ
בְּרַחֲמִים, וְזַכְנוּ לָבֵא לְכָל מַה שְּׁבִקְשָׁנוּ מִלְּפָנֶיךָ,
בְּאִפֶּן שְׁנוֹכָה לְהַכְלִיל בְּאֵמֶת בְּתוֹךְ שִׁמְךָ הַגָּדוֹל
וְהַקְדוֹשׁ לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְחַת נְצִחִים. וַיִּתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ
שִׁמְךָ הַגָּדוֹל עַל יְדֵינוּ תָּמִיד, וַיְקַיֵּם מִקְרָא שְׁפָתוֹב,
וַיֵּרְאוּ גוֹיִם אֶת שֵׁם יְהוָה וְכָל מַלְכֵי הָאָרֶץ אֶת כְּבוֹדְךָ.
יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי
יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שִׁמְךָ וְהַצִּילְנוּ וּכְפַר עַל חַטֹּאתֵינוּ
לְמַעַן שִׁמְךָ. בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֲשֵׂה
נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ
אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן: לְקוּטֵי תְּפִלוֹת חֶלֶק שְׁנֵי, לַג.

וְזַכְנוּ לְאַתְרוּג נְאֻה בְּחַג הַסְּפֹת הַקְדוֹשׁ, שְׂיִהְיֶה לָנוּ
אַתְרוּג נְאֻה וְכִשֵּׁר בְּאֵמֶת וּמְהֵרָה בְּכָל מֵינֵי הַדוּר,
וְלוֹלֵב וְהֵדֵם וְעֲרֵבָה כְּשֵׁרִים וְנְאִים וּמְהֵרָרִים, וְנוֹכָה
לְקַיֵּם מִצְוֹת נְטִילַת אַרְבַּע מֵיִנים בְּזִמְנוֹ בְּתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָה גְדוֹלָה, בְּאַהֲבָה וּבִירְאָה
בְּשִׂמְחָה וְחִדּוּה רַבָּה וְעֲצוּמָה. וְאַזְכָּה לֹמֵר הַלֵּל שְׁלֵם

בְּכֹנֶה גְדוֹלָה בְּאֵמֶת עִם כָּל הָאֲרֻבָּעָה מִיָּנִים
וְהוֹשְׁעֵנוֹת, וְלִנְעֻנֵּנִי כָּל הַנְּעֻנוּעִים הַקְּדוּשִׁים וְלַהֲקִיף
הַהֲקָפוֹת הַנּוֹרְאוֹת, וְהַכֹּל בְּאַהֲבָה וּבִירְאָה וּבְשִׂמְחָה
רַבָּה וְעִצּוּמָה, בְּכֹנֶנֶת הַלֵּב בְּאֵמֶת וּבְדַבְּקוֹת נִפְלָא
וּבְהִתְלַהֲבוֹת גְּדוֹל לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא
בְּאֵמֶת וּבְתַמִּים, כְּרִצּוֹנְךָ וְכְרִצּוֹן צְדִיקֶיךָ הָאֱמִתִּיִּים,
וְאַזְכֶּה עַל יְדֵי הַנְּעֻנוּעִים לְהַמְשִׁיךְ הָאֶרֶה מֵהַמְּחִין
שֶׁבְּרֵאשׁ לְתוֹךְ הַשְּׂשָׁה קְצוֹוֹת, וּמִשָּׁם יִהְיוּ נִמְשָׁכִין
הַמְּחִין לְבַחֲיַנֵּת מַלְכוּת, וְיִתְגַּלֶּה מַלְכוּתְךָ לְעֵין כָּל,
וְנוֹכַח לְהוֹדִיעַ לְבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתְךָ וּכְבוֹד הַדָּר
מַלְכוּתְךָ, וַיֵּדַע כָּל פְּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתָּ וַיִּבִין כָּל יְצוּר
כִּי אַתָּה יְצַרְתָּ. וְכָל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאַפּוֹ וַיִּתְנוּ
כְּבוֹד וְהִדָּר לְמַלְכוּתְךָ: שם, נו.

סְפוּר הַגֵּן

בַּיּוֹם הַשְּׁנִי שֶׁל שִׁבְעַת יְמֵי הַמְּשִׁתָּה חָזְרוּ וְזָכְרוּ הַזּוּג הַזֶּה
אֶת הַבְּעֻטְלִיר הַשְּׁנִי, הֵינּוּ הַחֲרֵשׁ שֶׁהִחִיָּה אוֹתָם וְנָתַן
לָהֶם לֶחֶם. וְהָיוּ בּוֹכִים וּמְתַנַּעְנְעִים: אֵיךְ לוֹקַחִין לְכָאן אֶת
אוֹתוֹ הַבְּעֻטְלִיר הַחֲרֵשׁ שֶׁהִחִיָּה אוֹתָנוּ כִּנְ"ל? בְּתוֹךְ שֶׁהָיוּ
מְתַנַּעְנְעִים אַחֲרָיו, וְהֵנָּה הוּא בָּא וְאָמַר הַגְּנִי. וְנִפְלָא עֲלֵיהֶם
וְנִשַּׁק אוֹתָם, וְאָמַר לָהֶם: עֲתָה אֲנִי נוֹתֵן לָכֶם בְּמִתְנָה

שְׁתַּחֲוּי כְּמוֹנִי, שְׁתַּחֲוּי חַיִּים טוֹבִים כְּמוֹנִי. כִּי בַתְּחִלָּה בִּרְכַתִּי
 אֶתְכֶם בְּזֶה, וְעַתָּה אֲנִי נוֹתֵן לְכֶם חַיִּים טוֹבִים שְׁלִי, בְּמַתָּנָה
 גְּמוּרָה לְדַרְשָׁה. וְאַתֶּם סוֹבְרִים שְׁאֲנִי חֲרַשׁ? אִין אֲנִי חֲרַשׁ
 כָּלֵל. רַק שְׁכַל הָעוֹלָם בְּלוּ אִינוּ עוֹלָה אֶצְלִי לְכֻלּוֹם,
 שְׁאֲשַׁמַּע הַחֲסָרוֹן שְׁלָהֶם. כִּי כָּל הַקּוֹלוֹת, כָּלֵם הֵם מִן
 חֲסָרוֹנוֹת. כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד צוּעֵק עַל חֲסָרוֹנוֹ. וְאֶפְלוּ כָּל
 הַשְּׂמֵחוֹת שְׁבַעְעוֹלָם, כָּלֵם הֵם רַק מַחֲמַת הַחֲסָרוֹן שְׁשַׁמַּח עַל
 הַחֲסָרוֹן שְׁחָסַר לוֹ וְנִתְמַלֵּא. וְאֶצְלִי כָּל הָעוֹלָם בְּלוּ אִינוּ
 עוֹלָה לְכֻלּוֹם, שְׁיִכְנָסוּ בְּאֲזֵנֵי הַחֲסָרוֹן שְׁלָהֶם. כִּי אֲנִי חֵי חַיִּים
 טוֹבִים שְׁאִין בְּהֵם שׁוּם חֲסָרוֹן. וַיֵּשׁ לִי הַסְּפָמָה עַל זֶה שְׁאֲנִי
 חֵי חַיִּים טוֹבִים מִן הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת. וְחַיִּים טוֹבִים שְׁלוֹ
 הָיוּ שְׁהָיָה אוֹכֵל לֶחֶם וְשׁוֹתָה מַיִם. (וְסִפַּר לָהֶם) כִּי יֵשׁ
 מְדִינָה שְׁיֵשׁ בָּהּ עֲשִׂירוֹת גְּדוֹל, שְׁיֵשׁ לָהֶם אוֹצְרוֹת גְּדוֹלִים.
 פְּעַם אַחַת נִתְקַבְּצוּ, וְהִתְחִיל כָּל אֶחָד לְהַתְּפָאֵר עִם חַיִּים
 טוֹבִים שְׁלוֹ, אִיךְ הוּא חֵי חַיִּים טוֹבִים. וְכֵן סִפַּר כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד מִסְּדֵר הַחַיִּים טוֹבִים שְׁלוֹ.

וְעֲנִיתִי וְאָמַרְתִּי לָהֶם, אֲנִי חֵי חַיִּים טוֹבִים שְׁהֵם טוֹבִים יוֹתֵר
 מִחַיִּים טוֹבִים שְׁלָכֶם. וְהָא רְאִיָּה, כִּי אִם אַתֶּם חַיִּים
 חַיִּים טוֹבִים, אֲרָאָה אִם תּוּכְלוּ לְהוֹשִׁיעַ אֶת מְדִינָה פְּלוֹנִית.
 הַיּוֹת שְׁיֵשׁ מְדִינָה שְׁהָיָה לָהֶם גֵּן. וְהָיָה בְּאוֹתוֹ הַגֵּן פְּרוֹת
 שְׁהָיָה לָהֶם כָּל מִינֵי טַעְמִים שְׁבַעְעוֹלָם. גַּם הָיָה שֵׁם כָּל מִינֵי

ריחות שפְּעוּלָם, גַּם הָיוּ שָׁם כָּל מִינֵי מְרָאָה כָּל הַגּוֹנוֹן וְכָל
(הַקּוּוִיאִטִּין) שְׁפֻעוּלָם, הַכֹּל הָיָה שָׁם בְּאוֹתוֹ הַגּוֹן.

וְהָיָה עַל הַגּוֹן גַּנְנֵי אֶחָד שְׁקוֹרִין (אֲגָרָאדִּנִּיק). וְהָיוּ בְּנֵי אוֹתוֹ
הַמְּדִינָה חַיִּים חַיִּים טוֹבִים עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַגּוֹן. וְנֶאֱבָד
שָׁם הַגַּנְנֵי. וְכֹל מָה שֶׁהָיָה שָׁם בְּאוֹתוֹ הַגּוֹן, בְּוֹדָאֵי מְכָרַח
לְהִיּוֹת כְּלָה וְנִפְסָק, מֵאַחַר שֶׁאִין שָׁם הַמְּמַנָּה דְהִינּוּ הַגַּנְנֵי.
אָבֵל אָף עַל פִּי כֵן הָיוּ יְכוּלִים לְחַיּוֹת מִן הַסְּפִיחִים שְׁבָנָן.
וְבָא עֲלֵיהֶם מְלֶךְ אַכְזוֹר עַל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה וְלֹא הָיָה יְכוּל
לַעֲשׂוֹת לָהֶם דְּבַר. וְהִלְךְ וְקִלְקַל אֶת הַחַיִּים טוֹבִים שֶׁל
הַמְּדִינָה, שֶׁהָיָה לָהֶם מִן הַגּוֹן. וְלֹא שְׁקִלְקַל אֶת הַגּוֹן, רַק
שֶׁהֲשִׂיר שָׁם בְּאוֹתָהּ הַמְּדִינָה ג' כְּתוּת עֲבָדִים, וְצוּה
עֲלֵיהֶם שִׁיעֲשׂוּ מָה נִשְׁפָּקֵד עֲלֵיהֶם. וְעַל יְדֵי זֶה קִלְקְלוּ אֶת
הַטַּעַם. שֶׁעַל יְדֵי מָה שֶׁעֲשׂוּ שָׁם, כָּל מִי שִׁירְצָה לְטַעַם אִיזָה
טַעַם יִהְיֶה טַעַם נְבִלָה. וְכֵן קִלְקְלוּ אֶת הָרִיחַ, שֶׁכָּל הָרִיחוֹת
יִהְיֶה לָהֶם רִיחַ חֲלִבָּנָה. וְכֵן קִלְקְלוּ אֶת הַמְּרָאָה, שֶׁהַחֲשִׁיבוּ
אֶת הָעֵינַיִם כְּאִלוֹ יֵשׁ עַנְנִים וְעָבִים (הַכֹּל עַל יְדֵי מָה שֶׁעֲשׂוּ
שָׁם, כְּאֲשֶׁר צוּה עֲלֵיהֶם מְלֶךְ הָאֲכֹזֵר כַּנִּ"ל). וְעַתָּה אִם
אַתֶּם חַיִּים חַיִּים טוֹבִים, אֲרָאָה אִם תּוּכְלוּ לְהוֹשִׁיעַ אוֹתָם.
וְאֲנִי אוֹמֵר לָכֶם (כָּל זֶה דְּבָרֵי הַחֲרַשׁ הַנִּ"ל) שֶׁאִם לֹא
תוֹשִׁיעוּ אוֹתָם יוּכְלוּ הַקִּלְקוּלִים הַנִּ"ל שֶׁל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה
לְהִזְיֵק לָכֶם גַּם-כֵּן. וְהִלְכוּ הָעֲשִׂירִים הַנִּ"ל אֶל אוֹתוֹ

המדינה, וגם אני הלכתי עמָהֶם. וגם בדרך הלוכם היו חיים גם-כן כל אחד ואחד חיים טובים שלו, כי היו להם אוצרות כנ"ל. כשבאו סמוך להמדינה, התחיל להתקלקל גם אצלם הטעם ושאר הדברים, והרגישו בעצמם שנתקלקל אצלם. ואמרתי להם: אם עתה, שעדין לא נכנסתם אצלם כבר נתקלקל אצלכם הטעם וכו', ואיך יהיה אם תכנסו לשם? ומכל שפן איך תוכלו להושיע אותם. ולקחתי לחם שלי ומים שלי ונתתי להם. והרגישו בלחם ומים שלי כל הטעמים (וכל הריחות וכו') ונתתקן מה שנתקלקל אצלם.

ובני המדינה הנ"ל, הינו המדינה שהיה שם הגן הנ"ל, התחילו לפקח על תקון המדינה שנתקלקל אצלם הטעם וכו' כנ"ל. ונתישבו, היות שיש מדינה של עשירות (הינו אותו המדינה עצמה הנ"ל), ונראה להם שהגנני שלהם שנאבד (שעל ידו היה להם חיים טובים) הוא משרש אחד עם אותן בני המדינה של עשירות שיש להם גם-כן חיים טובים, על כן היתה עצתם לשלח אל אותו המדינה של עשירות, ובדאי יושיעו אותם. וכן עשו, ושלחו שלוחים אל אותו המדינה של עשירות. והלכו השלוחים ופגעו בהם (הינו שהשלוחים פגעו בבני אותו המדינה עצמה של עשירות, כי הם היו רוצים לילך אצלם

בנ"ל). וְשָׂאוּ אֶת הַשְּׁלוּחִים: לְהִיכֵן אֶתְּם הוֹלְכִים? הַשִּׁיבוּ: אָנוּ הוֹלְכִים אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת שְׁיֹשִׁיעוּ אוֹתָנוּ. עָנוּ וְאָמְרוּ: אֲנַחְנוּ בְּעֶצְמֵנוּ הֵם בְּנֵי אוֹתָהּ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, וְאָנוּ הוֹלְכִים אֶצְלָכֶם. אָמַרְתִּי אָנִי לָהֶם (הֵינּוּ הַחֲרִישׁ שֶׁמִּסְפָּר כָּל זֶה אָמַר לָהֶם): הֲלֹא אֶתְּם צְרִיכִים אֵלַי. כִּי אֶתְּם לֹא תוּכְלוּ לִילָךְ לְשֵׁם לְהוֹשִׁיעַ לָהֶם בְּנ"ל. עַל כֵּן אֶתְּם תִּשְׂאָרוּ כָּאֵן, וְאָנִי אֵלֶיךָ עִם הַשְּׁלוּחִים לְהוֹשִׁיעַ לָהֶם.

וְהִלְכְתִּי עִמָּהֶם וְנִכְנַסְתִּי בַּמְּדִינָה בְּאִיזָה עִיר, וּבִאֲתִי וְרִאִיתִי, שְׂבָאִים אֲנָשִׁים וְאוֹמְרִים אִיזָה דְבַר הַלְצָה שְׁקוֹרִין (ווערטייל). וְאַחַר־כֵּן מִתְקַבְּצִים עֲלֵיהֶם עוֹד אִיזָה בְּנֵי אָדָם עַד שֶׁנֶּעֱשֶׂה אִיזָה קְבוּץ, וְאוֹמְרִים אִיזָה דְבַרִּי הַלְצוֹת (הֵינּוּ ווערטייליך) וְהֵם מְחִיכִים וְשׁוֹחֲקִים. וְהַטִּיתִי אֶזְנִי וְשָׁמַעְתִּי שֶׁהֵם מְדַבְּרִים נְבוּל פֶּה. וְזֶה אוֹמֵר דְבַרִּי נְבוּל פֶּה, וְזֶה אוֹמֵר בְּדַקּוֹת יוֹתֵר, וְזֶה שׁוֹחֵק וְזֶה יֵשׁ לוֹ הַנְּאֻה וְכוּיָצָא. אַחַר־כֵּן הִלְכְתִּי לְהֵלֵךְ לְעִיר אַחֲרַת, וְרִאִיתִי שְׂשֻׁנֵי בְּנֵי אָדָם מְרִיבִים זֶה עִם זֶה מִחֲמַת אִיזָה מִשָּׂא וּמַתָּן. וְהִלְכוּ אֶל הַבֵּית־דִּין לְדִין, וּפָסַק לָהֶם הַבֵּית־דִּין: זֶה זָכָאִי וְזֶה חֵיב. וְיָצְאוּ מִן הַבֵּית־דִּין. אַחַר־כֵּן חֲזְרוּ וּנְתַקוּטְמוּ זֶה עִם זֶה. וְאָמְרוּ שְׂאִינֶם רוֹצִים זֶה הַבֵּית־דִּין, רַק הֵם רוֹצִים בֵּית־דִּין אַחֵר. וּבִחְרוּ לָהֶם בֵּית־דִּין אַחֵר (כִּי מֵאַחַר שֶׁהֵם מְרַצִּים עַל אוֹתוֹ הַבֵּית־דִּין שֶׁבִּחְרוּ לָהֶם יְכוּלִין לְדוֹן לְפָנֵיהֶם) וְדָנוּ לְפָנַי

אותו הַבֵּית־דִּין. אַחֲר־כֵּךְ חֲזְרוּ וּנְתַקוּמְטוּ אֶחָד מֵאלוֹ עִם אַחֵר, וּבָחֲרוּ לָהֶם בֵּית־דִּין אַחֵר. וְכֵן הָיוּ מְרִיבִים וּמְתַקוּמְטִים שָׁם, וּבָחֲרוּ לָהֶם כַּמָּה בְּתֵי דִינִים, עַד שֶׁכָּל הָעִיר הָיְתָה מְלֵאָה מִבְּתֵי דִינִים. וְהִסְתַּכַּלְתִּי שָׁזָה מַחֲמַת שְׂאִין שָׁם אֲמַת. וְעַתָּה זֶה מַטָּה דִּין וְנוֹשֵׂא פָּנִים לָזֶה, וְאַחֲר־כֵּךְ חִבְרוּ נוֹשֵׂא פָּנִים לוֹ, כִּי הֵם מְקַבְּלִים שֶׁחַד וְאִין בְּהֵם אֲמַת.

אַחֲר־כֵּךְ רָאִיתִי שֶׁהֵם מְלֵאִים נְאוּף מִמֶּשׁ, וַיֵּשׁ שָׁם נְאוּף הַרְבֵּה עַד שֶׁנִּעְשָׂה כְּהִתַּר אֲצֻלָּם. וְאֲמַרְתִּי לָהֶם, שֶׁבְּשִׁבְלִי זֶה נִתְקַלְקַל אֲצֻלָּם הַטַּעַם וְהַרִיחַ וְהַמְרָאָה. כִּי זֶה הַמְּלֶכֶד הָאֲכֹזֵר הַשְּׂאִיר אֲצֻלָּם ג' כַּתּוֹת עֲבָדִים הַנִּ"ל שִׁיחֵיו הוֹלְכִים וּמְקַלְקָלִים אֶת הַמְּדִינָה. שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים וּמְדַבְּרִים בֵּינֵיהֶם גְּבוּל פֶּה וְהַכְּנִיסוּ גְבוּל־פֶּה בְּתוֹךְ הַמְּדִינָה, וְעַל־יַדִּי גְבוּל פֶּה נִתְקַלְקַל הַטַּעַם שֶׁכָּל הַטַּעְמִים הֵם טַעַם גְּבוּלָה. וְכֵן הֵם הַכְּנִיסוּ שֶׁחַד בְּמְדִינָה וְעַל יַדִּי זֶה נִחְשָׁכוּ הָעֵינַיִם וְנִתְקַלְקַל הַמְרָאָה כִּי הַשֶּׁחַד יַעֲוֹר עֵינֵי חֲכָמִים. וְכֵן הֵם הַכְּנִיסוּ נְאוּף בְּמְדִינָה וְעַל יַדִּי זֶה נִתְקַלְקַל הַרִיחַ (וְעֵין בְּמָקוֹם אַחֵר בְּדַבְּרֵינוּ שֶׁעַל־יַדִּי נְאוּף נִפְגַּם הַרִיחַ). עַל כֵּן תִּרְאוּ לְתַקֵּן אֶת הַמְּדִינָה מִג' עֲבֻרוֹת אֵלּוּ, וְלַחֲפֹשׂ אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים הַנִּ"ל וְלַגְרֵשֶׁם. וְאִזּוּ כִּשְׁתַּתְּקֵנוּ ג' עֲבֻרוֹת אֵלּוּ, לֹא

סדר מזו בשבת ברסלב

די שיתתקן הטעם והמראה והריח, כי אם גם הגנני
שנאבד ויכל גם-כן להמצא.

ועשו כן. והתחילו לתקן את המדינה מג' עברות אלו.
וחפשו אחרי האנשים הנ"ל, והיו תופסים את איזה
אדם ושואלין אותו מהיכן באת לכאן. עד שנתבררו אצלם
האנשים של המלך האכזר הנ"ל וגרשו אותם. ותקנו את
המדינה מעברות הנ"ל. בתוך כך נעשה רעש: אפשר
אף-על-פי-כן זה המשגע שהולך ואומר שהוא הגנני, וכל
אחד מחזיק אותו למשגע וזורקין אחריו אבנים ומגרשין
אותו, אפשר אף-על-פי-כן אולי הוא, הוא הגנני באמת.
והלכו והביאו אותו לפניהם (הינו לפני אלו שישבו ותקנו
את המדינה. וגם הוא, הינו החרש שמספר כל זה, היה
שם), ואמרתיו: פודאי זה הוא הגנני באמת (נמצא
שנתתקן על ידו המדינה הזאת). נמצא שיש לי הסכמה
מאותו המדינה של עשירות שאני חי חיים טובים. כי אני
תקנתי את המדינה הנ"ל כנ"ל. ועתה אני נותן לכם
במתנה את החיים טובים שלי. ונעשה שם שמחה גדולה
וחדוה רבה מאד: ספורי מעשיות, מעשה משבעה בעמלר'ס (קבצנים).

סדר ברכת המזון

סדר מזו בשבט ברסלב

הנני מוכן ומזומן לקיים מצות עשה של ברכת המזון שנאמר,
ואכלת ושבעת וברכת את יהוה אלהיך, על הארץ
הטובה, אשר נתן לך: והריני מקשר עצמי בברכת המזון לכל
הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני
עפר קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד
עולם נ'חל נ'ובע מ'קור ח'כמה, רבנו נחמן בן פיגא נ נח נחמ
נחמן מאומן, זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל, אמן.

המזמן אמר: רבותי מיר וילין בענמישין:

המסובים עונים: יהי שם יהוה מברך מעתה ועד עולם:

המזמן אומר: יהי שם יהוה מברך מעתה ועד עולם: בראשות רבנו
הקדוש וברשות מרנן ורבנן ורבותי ובעל הבית נברך (בעשרה:
אלהינו) שאכלנו משלו:

המסובים עונים: ברוך (בעשרה: אלהינו) שאכלנו משלו ובטובו
חיינו:

המזמן חוזר: ברוך (בעשרה: אלהינו) שאכלנו משלו ובטובו חיינו:
ברוך הוא וברוך שמו.

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם. הן את

העולם כלו בטובו בחן בחסד וברחמים. הוא נותן

לחם לכל בשר. כי לעולם חסדו. ובטובו הגדול תמיד לא

חסר לנו ואל יחסר לנו מזון לעולם ועד. בעבור שמו

הגדול. כי הוא אל זן ומפרנס לכל ומטיב לכל ומכין מזון

סדר מזו בשבט ברסלב

לְכֹל בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא. כְּאִמּוֹר. פּוֹתַח אֶת יָדָךְ וּמִשְׁבִּיעַ
לְכֹל חַי רְצוֹן: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַזֶּן (בְּרַחֲמָיו) אֶת הַכֹּל:

גּוֹדֵה לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ. עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לְאַבּוֹתֵינוּ אֶרֶץ
חֲמֻדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה. וְעַל שֶׁהוֹצַאתָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עַבְדִּים. וְעַל בְּרִיתְךָ שֶׁחֲתַמְתָּ
בְּבִשְׁרֵנוּ. וְעַל תּוֹרַתְךָ שֶׁלַּמְדָתָנוּ. וְעַל חֻקֶּיךָ שֶׁהוֹדַעְתָנוּ. וְעַל
חַיִּים חַן וְחֶסֶד שֶׁחֻנַּנְתָנוּ. וְעַל אֲכִילַת מְזוֹן שֶׁאַתָּה זֶן
וּמִפְרָגִים אוֹתָנוּ תָמִיד. בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל עֵת וּבְכֹל שָׁעָה: וְעַל
הַכֹּל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אוֹתְךָ. יִתְבָּרַךְ
שְׁמֶךָ בְּפִי כֹל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: כְּפִתּוּב. וְאֲכִלְתָּ וּשְׁבַעְתָּ
וּבֵרַכְתָּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל הָאֶרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר נָתַן
לָךְ: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. עַל הָאֶרֶץ וְעַל הַמְּזוֹן:

רַחֵם נָא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. וְעַל יְרוּשָׁלַיִם
עִירְךָ. וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ. וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד
מְשִׁיחֶךָ. וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ עָלָיו:
אֱלֹהֵינוּ. אָבִינוּ. רַעֲנוּ זִוְגְנוּ פְּרַגְסְנוּ וְכִלְכַּלְנוּ וְהִרְוִיחְנוּ. וְהַרוּחַ
לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה מְכֹל צְרוּתֵינוּ. וְנֵא אֵל תְּצַרִיכְנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לֹא לְיַדֵּי מַתַּנֵּת בֶּשֶׁר וְדָם וְלֹא לְיַדֵּי הַלְוָאתָם.

סדר מזו בשבת ברסלב

כי אם לִיָּדָד הַמְּלֵאָה. הַפְּתוּחָה. הַקְּדוּשָׁה וְהַרְחֵבָה. שְׁלֵא
נְבוּשׁ וְלֹא נִכְלָם לְעוֹלָם וָעֶד:

בְּשַׁבַּת אוֹמְרִים "רְצֵה": רְצֵה וְהַחְלִיצֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ
וּבְמִצְוֹת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַשַּׁבָּת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוּשׁ הַזֶּה כִּי יוֹם
זֶה גָּדוֹל וְקְדוּשׁ הוּא לְפָנֶיךָ לְשַׁבַּת בּוֹ וְלַנּוּחַ בּוֹ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוֹת
רְצוֹנָךְ. וּבְרְצוֹנְךָ הִנִּיחַ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שְׁלֵא תִהְיֶה צָרָה וַיִּגּוֹן
וְאִנְחָה בְּיוֹם מְנוּחָתֵנוּ. וְהִרְאֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּנַחֲמַת צִיּוֹן עִירְךָ
וּבְבִנְיַן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קְדֻשָׁךְ כִּי אַתָּה הוּא
בַּעַל הַיְשׁוּעוֹת וּבַעַל הַנַּחֲמוֹת:

וּבִנְיַן יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקְּדוּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה. בּוֹנֵה בְּרַחֲמָיו יְרוּשָׁלַיִם. אָמֵן:
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הָאֵל. אֲבִינוּ.
מְלִכְנוּ. אֲדִירְנוּ. בּוֹרְאֵנוּ. גּוֹאֲלֵנוּ. יּוֹצְרֵנוּ. קְדוּשְׁנוּ
קְדוּשׁ יַעֲקֹב. רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל. הַמְּלִךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב
לְכָל. שֹׁכֵן יוֹם וַיּוֹם הוּא הַטֵּיב הוּא מְטִיב הוּא יִיטִיב לָנוּ.
הוּא גֹמְלֵנוּ הוּא גּוֹמְלֵנוּ הוּא יִגְמְלֵנוּ לְעַד לְחַן וְלַחֲסֵד
וְלִרְחֻמִּים וְלָרוּחַ, הַצֵּלָה וְהַצְּלָחָה, בְּרָכָה וַיְשׁוּעָה, נַחֲמָה,
פְּרִנְסָה וְכַלְכָּלָה, וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם
וְכָל טוֹב וּמְכַל טוֹב לְעוֹלָם אֵל יַחְסְרֵנוּ:

סדר מזו בשבת ברסלב

הַרְחַמֵּן הוּא יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: הַרְחַמֵּן הוּא יִתְבַּרֵּךְ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ: הַרְחַמֵּן הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר וָדוֹר. וַיִּתְפָּאֵר בְּנוֹ לְעֵד וּלְנִצְחָה נְצָחִים. וַיִּתְהַדָּר בְּנוֹ לְעֵד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים: הַרְחַמֵּן הוּא יִפְרִינֵנוּ בְּכָבוֹד: הַרְחַמֵּן הוּא יִשְׁבֵּר עָלֵנוּ מֵעַל צְוָארֵנוּ וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ: הַרְחַמֵּן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ בְּרָכָה מְרֻבָּה בְּבֵית הַזֶּה וְעַל שְׁלַחַן זֶה שְׂאֵכְלָנוּ עָלָיו: הַרְחַמֵּן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב וַיִּבְשֵׁר לָנוּ בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנִחְמוֹת:

הַרְחַמֵּן הוּא יְבָרֵךְ אֶת (אָבִי מוֹרִי) בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה וְאֶת (אִמִּי מוֹרְתִי) בְּעֵלַת הַבַּיִת הַזֶּה. אוֹתָם וְאֶת בֵּיתָם וְאֶת זְרַעָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם. (וְאִם סִמוּךְ עַל שְׁלַחַן עֲצַמוּ יֹאמְרוּ: הַרְחַמֵּן הוּא יְבָרֵךְ אוֹתִי (וְאָבִי וְאִמִּי) וְאֶת אִשְׁתִּי וְאֶת זְרַעִי וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לִי), אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ. כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, בְּבַל, מְכַל, כָּל. בֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ כְּלָנוּ יַחַד בְּבְרָכָה שְׁלֵמָה. וְנֹאמֵר אָמֵן:

בְּמָרוֹם יִלְמְדוּ עֲלֵיהֶם וְעָלֵינוּ זְכוֹת שֶׁתְּהֵא לְמִשְׁמֶרֶת שְׁלוֹם. וְנִשְׂא בְּרָכָה מֵאֵת יְהוָה. וַיְצַדֵּקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ. וְנִמְצָא חַן וְשִׁכְל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:

בשבת: הַרְחַמֵּן הוּא יִנְחִילָנוּ יוֹם שְׁכָלוֹ שֶׁבַת וּמְנוּחָה לַחַיִּי הָעוֹלָמִים:

סדר מזו בשבט ברסלב

הַרְחַמֵּן הוּא יִזְכְּנוּ לַיְמוֹת הַמְּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: (בחול):
מְגִדִיל. (ביום שיש בו מוסף אומר:) מְגִדִיל. יְשׁוּעוֹת מְלָכֹוּ
וְעִשָּׂה חֶסֶד לַמְּשִׁיחֹו לְדָוִד וּלְזֵרְעֹו עַד עוֹלָם: עִשָּׂה שְׁלוֹם
בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ
אָמֵן: יִרְאוּ אֶת יְהוָה קְדוֹשֵׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו: כְּפִירִים
רָשׁוּ וְרַעֲבוּ וְדוֹרְשֵׁי יְהוָה לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב: הוֹדוּ לַיהוָה כִּי
טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסְדֹו: פוֹתַח אֶת יַדְךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן:
בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בִּיהוָה וְהָיָה יְהוָה מְבִטְחוֹ: נַעַר
הַיִּיתִי גַם זְקֵנְתִי וְלֹא רָאִיתִי צְדִיק נִעְזֵב וְזֵרְעֹו מִבְּקֵשׁ לָחֶם:
יְהוָה עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

בְּרַבַּת בּוֹרֵא נִפְשׁוֹת

עַל פְּרוֹת הָאֵילָן חוּץ מִשְׁבַּעַת הַמַּיִנִּים, וּפְרוֹת הָאֲדָמָה וַיִּרְקוֹת,
וְעַל כָּל הַמִּשְׁקִין, וְעַל דְּבַר שְׂאִין גְּדוּלוֹ מִן הָאָרֶץ מְבָרְכִין
אֲחֵר אֲכִילָתָן 'בוֹרֵא נִפְשׁוֹת', (וְאִם בְּרַךְ עַל שְׁבַעַת הַמַּיִנִּים 'מַעִין
שְׁלֹשׁ' פְּטַר אֶת שְׂאֵר הַפְּרוֹת):

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא נִפְשׁוֹת
רַבּוֹת וְחֶסְרוֹנֵן עַל כָּל מַה שֶּׁבְּרֵאתָ לְהַחְיֹוֹת בָּהֶם
נִפְשׁ כָּל חַי. בְּרוּךְ חַי הָעוֹלָמִים:

סדר מזו בשבת ברסלב

ברכת מעין שלש

כָּל שְׂאִינוּ לֶחֶם גָּמוּר אֵלֶּא מִיְּנֵי מְזוּנֹת מֵאֵלֵי חֲמֹשֶׁת מִיְּנֵי דָגָן, וְכֵן
עַל הַגָּפֶן דִּהְיֵנוּ יַיִן, וְגַם עֲנָבִים בֵּין לַחֲמִים בֵּין יְבֻשִׁים בֵּין גְּדוּלִים
בֵּין קִטְנִים, וְחֲאֲנִים וְרִמּוֹנִים וְזֵיתִים, וְחֲמָרִים שֶׁהֵם דְּבִשׁ הָאָמוֹר
בְּתוֹרָה, לְפִי שְׁמֵהֶם זֶב הַדְּבִשׁ, עַל כֵּן אֵלֵינוּ מְבָרְכִין בְּרָכָה
אַחֲרוֹנָה בְּרָכָה אַחַת מֵעֵין שְׁלֹשׁ, שֶׁהִיא כּוֹלֶלֶת בְּקִצּוֹר הַשְּׁלֹשׁ
בְּרָכוֹת וְגַם הַטּוֹב וְהַמְּטִיב שֶׁבְּבְרַת הַמְּזוּן: קיצוש"ע סימן נא.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם:

עַל הַיַּיִן: עַל הַגָּפֶן וְעַל פְּרֵי הַגָּפֶן:

עַל פִּירוֹת מִשְׁבַּעַת הַמִּינִים: עַל הָעֵץ וְעַל פְּרֵי הָעֵץ:

עַל מְזוּנֹת: עַל הַמְּחִיָּה וְעַל הַפְּלִפְלָה:

עַל מְזוּנֹת וַיִּין בִּיחָד: עַל הַמְּחִיָּה וְעַל הַפְּלִפְלָה וְעַל הַגָּפֶן

וְעַל פְּרֵי הַגָּפֶן:

וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה וְעַל אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה

שְׂרָצִית וְהִנְחַלְתָּ לְאֲבוֹתֵינוּ לְאֹכַל מִפְּרִיָּהּ וּלְשִׁבּוֹעַ

מִטּוֹבָהּ, רַחֵם (נָא) יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ וְעַל

ירוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל צִיּוֹן מְשֻׁכֵּן כְּבוֹדְךָ וְעַל מְזֻבְחֶךָ וְעַל

סדר מזו בשבת ברסלב

הִיכָלְךָ, וּבִנְיָה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ
וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ וְשִׂמְחָנוּ בְּבִנְיָנָהּ וְנֹאכַל מִפְרֵיהָ וְנִשְׂבַּע
מִטּוֹבָהּ וְנִבְרַכְךָ עָלֶיהָ בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ:

(כשבת:) וְרִצָּה וְהַחֲלִיצֵנוּ בְּיוֹם הַשָּׁבֶת הַזֶּה:

כִּי אַתָּה יְהוָה טוֹב וּמְטִיב לְכָל וְנוֹדֵה לְךָ עַל הָאָרֶץ
וְעַל:

עַל יַיִן: פְּרֵי הַגֶּפֶן. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרֵי
הַגֶּפֶן:

עַל פִּירוֹת: הַפְּרוֹת. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה עַל הָאָרֶץ וְעַל
הַפְּרוֹת:

עַל מִזְוֹנוֹת: הַמְּחִיָּה. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה עַל הָאָרֶץ וְעַל
הַמְּחִיָּה וְעַל הַבִּלְכָּלָה:

עַל יַיִן וּמִזְוֹנוֹת: הַמְּחִיָּה וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה עַל
הָאָרֶץ וְעַל הַמְּחִיָּה וְעַל הַבִּלְכָּלָה וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן:

סדר מזו בשבט ברסלב

ברפת מעין שלש – עדות מזרח

ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם,

על פירות משבעת המינים	על היין	על חמשת מיני דגן
על העץ ועל פרי העץ	על הגפן ועל פרי הגפן	על המחיה ועל הפלפלה

ועל תנובת השדה ועל ארץ המדה טובה ורחבה שרצית והנחלת
לאבותינו לאכול מפריה ולשבוע מטובה. רחם יי אלהינו
עלינו ועל ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל הר ציון משכן
כבודך. ועל מזבחך. ועל היכלך. ובנה ירושלים עיר הקדש במהרה
בימינו. והעלנו לתוכה. ושמחנו בבנינה ונברכך עליה בקדשה
ובטהרה.

בשבת - הרחמן הוא יגחילנו עולם שפלו שבת ומנוחה לחיי העולמים:

כי אתה טוב ומטיב לכל ונודה לך (יי אלהינו) על הארץ

על פירות משבעת המינים:	על היין:	על חמשת מיני דגן:
ועל הפרות.	ועל פרי הגפן.	ועל המחיה ועל הפלפלה.
על של א"י:	על של א"י:	על של א"י:
ועל פרותיה.	ועל פרי גפנה.	ועל מחיתה ועל פלפלתה.

ברוך אתה יי, על הארץ

על פירות משבעת המינים:	על היין:	על חמשת מיני דגן:
ועל הפרות.	ועל פרי הגפן.	ועל המחיה.
על של א"י:	על של א"י:	על של א"י:
ועל פרותיה.	ועל פרי גפנה.	ועל מחיתה.

בְּרַכַּת הַמְּזוּן – עֵדוּת מְזַרְחָה

לפני הברכה יאמר:

אֲבָרְכָה אֶת-יְיָ בְּכָל-עֵת. תָּמִיד תִּהְיֶה לְךָ בְּפִי: סוּף דְּבַר הַכֹּל נִשְׁמָע. אֶת-הָאֱלֹהִים
יֵרָא וְאֶת- מִצְוֹתָיו שְׂמֹר, כִּי-זֶה כָּל-הָאָדָם: תִּהְיֶה לְךָ יְיָ יְדִבֵּר פִּי. וַיְבָרֶךְ
כָּל-בָּשָׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וְאִנְחֵנוּ נִבְרָךְ יְהי מַעֲתָה וְעַד-עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:
וַיְדַבֵּר אֵלַי, זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְיָ:

המזמן אומר: הַב לָן וְנִבְרָךְ לְמַלְכָּא עֲלָאָה קַדִּישָׁא

המסובים עונים: שָׁמַיִם

המברך אומר: בְּרִשׁוֹת מַלְכָּא עֲלָאָה קַדִּישָׁא, וּבְרִשׁוֹת מוֹרֵי וְרִבּוֹתַי
וּבְרִשׁוֹתְכֶם נִבְרָךְ

(בעשרה: אֱלֹהֵינוּ) שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ

המסובים עונים: בְּרוּךְ (בעשרה: אֱלֹהֵינוּ) שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבִטְבוֹ
חַיֵּינוּ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל הַזֶּן אוֹתָנוּ וְאֶת
הָעוֹלָם כֹּל בְּטוֹבוֹ בְּחֵן בְּחֶסֶד בְּרוּחַ וּבְרַחֲמִים
רַבִּים. נִתֵּן לָחֵם לְכָל-בָּשָׂר. כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: וּבִטְבוֹ
הַגָּדוֹל תָּמִיד לֹא חָסַר לָנוּ וְאֵל יַחֲסַר לָנוּ מְזוּן תָּמִיד

לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי הוּא אֵל זֶן וּמִפְרָנִים לְכָל וְשִׁלְחָנוּ עָרוּךְ
 לְכָל וְהִתְקִין מַחֲיָה וּמְזוּזָה לְכָל-בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא בְּרַחֲמָיו
 וּבְרוּב חֲסָדָיו כְּאִמּוֹר. פּוֹתַח אֶת-יָדָךְ. וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל-חַי
 רְצוֹן: בְּרוּךְ אַתָּה יי, הַזֶּן אֶת הַכֹּל :

גוֹדֵה לָךְ יי אֱלֹהֵינוּ עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לְאַבּוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה
 וּרְחֵבָה בְּרִית וְתוֹרָה חַיִּים וּמְזוּזָה. עַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עַבְדִּים. וְעַל בְּרִיתְךָ שֶׁחֲתַמְתָּ בְּבִשְׂרָנוּ. וְעַל
 תּוֹרַתְךָ שֶׁלְּמַדְתָּנוּ. וְעַל חֲקֵי רְצוֹנְךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ. וְעַל חַיִּים וּמְזוּזָה
 שֶׁאַתָּה זֶן וּמִפְרָנִים אוֹתָנוּ:

וְעַל הַכֹּל יי אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים אֶת שְׁמֶךָ כְּאִמּוֹר
 וְאֶכְלָתָ וְשִׁבַעְתָּ. וּבִרְכַתְּ אֶת-יי אֱלֹהֶיךָ עַל-הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר
 נָתַן-לָךְ: בְּרוּךְ אַתָּה יי, עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמְּזוּזָה:

רַחֵם יי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. וְעַל יְרוּשָׁלַיִם
 עִירְךָ. וְעַל הַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ. וְעַל הַיְכָלְךָ. וְעַל
 מְעוֹנֶיךָ. וְעַל דְּבִירְךָ. וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא
 שְׁמֶךָ עָלָיו. אָבִינוּ רַעֲנוּ זִינְנוּ. פְּרַנְסָנוּ. כִּלְכַּלְנוּ. הִרְוִיחָנוּ

הַרוּחַ לָנוּ מִהֲרָה מְכַל-צָרוֹתֵינוּ. וְנָא אֵל תִּצְרִיכֵנוּ יי
 אֱלֹהֵינוּ לַיְדֵי מַתְנוֹת בֶּשֶׁר וָדָם. וְלֹא לַיְדֵי הַלְּוֹאֲתָם. אֵלָּא
 לַיְדֵי הַמְּלָאָה וְהַרְחֻבָּה. הַעֲשִׂירָה וְהַפְּתוּחָה. יְהִי רְצוֹן
 שְׁלֹא נִבּוֹשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְלֹא נִכְלָם לְעוֹלָם הַבָּא. וּמַלְכוּת
 בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ תַּחְזִירֵנָה לְמְקוֹמָהּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ:

בְּשַׁבַּת מוֹסִיפִים:

רְצָה וְהִתְלַצְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּמַצּוֹתֶיךָ וּבְמַצּוֹת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַשַּׁבָּת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ
 הַזֶּה. כִּי יוֹם גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ הוּא מְלַפְּנֶיךָ נִשְׁבוֹת בּוֹ וְנִנְוַח בּוֹ וְנִתְעַנֵּג בּוֹ
 כְּמַצּוֹת חֲקֵי רְצוֹנְךָ וְאֵל תְּהִי צָרָה וְיִגוֹן בְּיוֹם מְנוּחָתְנוּ וְהִרְאֵנוּ בְּנִחְמַת צִיּוֹן
 בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הַנְּחֻמּוֹת וְהַגִּם שְׂאֵכְלָנוּ וְשִׁתִּינוּ חֶרֶפֶן בֵּיתְךָ
 הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ לֹא שִׁכְחָנוּ אֵל תִּשְׁכַּחְנוּ לְנִצָּח וְאֵל תִּזְנַחְנוּ לְעַד כִּי אֵל מְלֶךְ גָּדוֹל
 וְקְדוֹשׁ אַתָּה.

וְתִבְנֶה יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ: כְּרוּךְ אַתָּה יי,
 בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם. (ואומר בלחש: אָמֵן)

כְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ מְלֶךְ הָעוֹלָם, לְעַד הָאֵל אָבִינוּ מְלַפְּנוּ
 אֲדִירֵנוּ. בּוֹרְאֵנוּ. גּוֹאֲלֵנוּ. קְדוֹשֵׁנוּ. קְדוֹשׁ יַעֲקֹב. רוֹעֵנוּ רוֹעֵה
 יִשְׂרָאֵל. הַמְּלֶךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב לְכָל. שְׂפָכַל-יוֹם וַיּוֹם הוּא הַטִּיב לָנוּ.
 הוּא מְטִיב לָנוּ. הוּא ייטִיב לָנוּ. הוּא גִמְלָנוּ. הוּא גּוֹמְלָנוּ. הוּא יִגְמְלָנוּ
 לְעַד חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים וְרִיחַ וְהַצֵּלָה וְכָל-טוֹב:

סדר מזו בשבת ברסלב

הַרְחָמֵן הוּא יִשְׁתַּבַּח עַל כְּפֹא כְבוֹדוֹ: הַרְחָמֵן הוּא יִשְׁתַּבַּח בְּשָׂמַיִם
וּבָאָרֶץ: הַרְחָמֵן הוּא יִשְׁתַּבַּח בְּנוֹ לְדוֹר דוֹרִים: הַרְחָמֵן הוּא
קָרַן לְעַמּוֹ יְרִים: הַרְחָמֵן הוּא יִתְפָּאֵר בְּנוֹ לְנִצְחַת נִצְחִים: הַרְחָמֵן הוּא
יִפְרִנסֵנוּ בְּכַבּוֹד וְלֹא בְּזוּי בְּהִתֵּר וְלֹא בְּאִסּוּר בְּנִחַת וְלֹא בְּצָעֵר:
הַרְחָמֵן הוּא יִתֵּן שְׁלוֹם בֵּינֵינוּ: הַרְחָמֵן הוּא יִשְׁלַח בְּרָכָה רוּחָה
וְהַצְלָחָה בְּכָל-מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ: הַרְחָמֵן הוּא יַצְלִיחַ אֶת דְּרָכֵינוּ: הַרְחָמֵן
הוּא יִשְׁבּוֹר עוֹל גְּלוֹת מְהֵרָה מֵעַל צְוֹאֲרֵנוּ: הַרְחָמֵן הוּא יוֹלִיכֵנוּ
מְהֵרָה קוֹמְמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ: הַרְחָמֵן הוּא יִרְפָּאֵנוּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה
רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאָת הַגּוּף: הַרְחָמֵן הוּא יִפְתַּח לָנוּ אֶת יְדוֹ
הַרְחָבָה: הַרְחָמֵן הוּא יִבְרַךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִמֶּנּוּ בְּשֵׁמוֹ הַגְּדוֹל כְּמוֹ
שְׁנַתְּפָרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב בְּכָל מִכַּל כָּל. כֵּן יִבְרַךְ
אוֹתֵנוּ יַחַד בְּרָכָה שְׁלֵמָה. וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמַר אָמֵן: הַרְחָמֵן הוּא
יִפְרוֹשׁ עָלֵינוּ סֶפֶת שְׁלוֹמוֹ:

הַרְחָמֵן הוּא יִשַׁע תּוֹרָתוֹ וְאַהֲבָתוֹ בְּלִבֵּנוּ וְתַהֲיֶה יְרֵאתוֹ עַל פְּנֵינוּ
לְבַלְתֵּי גַחְטָא. וְיִהְיֶה כָּל-מַעֲשֵׂינוּ לְשֵׁם שְׂמַיִם:
בשבת: הַרְחָמֵן הוּא יַנְחִילֵנוּ עוֹלָם שְׂכָלוֹ שֶׁבֶת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים.

ברכת האורח: הַרְחָמֵן הוּא יִבְרַךְ אֶת הַשְּׁלֵחַן הַזֶּה שְׂאֵכְלֵנוּ עָלָיו וְיִסְדֵּר בּוֹ
כָּל מַעֲדָנָי עוֹלָם וְיִהְיֶה כְּשֶׁלְּחָנוּ שֶׁל אֲבָרְהָם אָבִינוּ (עָלָיו הַשְּׁלוֹם),

סדר מזו בשבט ברסלב

כָּל רֵעַב מִמְּנוּ יֹאכַל, וְכָל צָמֵא מִמְּנוּ יִשְׁתֶּה. וְאֵל יַחֲסֵר מִמְּנוּ כָּל טוֹב לְעַד
וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים: הַרְחֵמֵן הוּא יִבְרָךְ אֶת בַּעַל הַבַּיִת הַזֶּה וּבַעַל הַסֶּעֱדָה
הַזֹּאת. הוּא וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ. בְּבָנִים שְׂיָחִיו. וּבְנִכְסִים שְׂיָרְבוּ.
בָּרַךְ יי חִילוֹ וּפְעַל יָדָיו תִּרְצֶה. וְיִהְיוּ נִכְסָיו וּנְכֻסָּיו מְצַלְחִים וּקְרוֹבִים
לְעֵיר. וְאֵל יִזְדַּקֵּק לְפָנָיו וְלֹא לְפָנָיו שׁוֹם דְּבַר חֲטָא וְהַרְהוּר עֹון. שֶׁשׁ
וְשִׂמַח כָּל הַיָּמִים בְּעֶשֶׂר וּכְבוֹד מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. לֹא יִבוֹשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה
וְלֹא יִכְלֵם לְעוֹלָם הַבָּא. אָמֵן בֶּן יְהִי רְצוֹן:

הַרְחֵמֵן הוּא יַחֲיֵנוּ וְיִצְבְּנוּ וְיִקְרַבְנוּ לִיְמוֹת הַמְּשִׁיחַ וְלִבְנֵי בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ וְלַחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. מַגְדִּיל (מַגְדוֹל) יִשׁוּעוֹת
מִלְכוּ. וְעֹשֶׂה-חֶסֶד לְמְשִׁיחוֹ לְדוֹד וּלְזָרְעוֹ עַד-עוֹלָם: כְּפִירִים רָשׁוּ
וְרַעֲבוּ. וְדַרְשֵׁי יי לֹא-יַחֲסְרוּ כָּל-טוֹב: נַעַר הָיִיתִי גַם-זָקֵנְתִי וְלֹא-
רָאִיתִי צָדִיק נֶעְזֵב. וְזָרְעוֹ מִבְּקֶשׁ-לֶחֶם: כָּל-הַיּוֹם חוֹנֵן וּמְלוֹה. וְזָרְעוֹ
לְבָרְכָה: מַה שְּׂאֵכְלָנוּ יִהְיֶה לְשִׁבְעָה. וּמַה שְּׂשִׁיתֵנוּ יִהְיֶה לְרַפּוּאָה.
וּמַה שְּׂהוֹתֵנוּ יִהְיֶה לְבָרְכָה כְּדַכְתִּיב וַיִּתֵּן לְפָנֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּזְתִּירוּ
כְּדַבֵּר יי: בְּרוּכִים אַתֶּם לַיי. עוֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: בָּרוּךְ הַגֹּבֵר אֲשֶׁר
יִבְטַח בַּיי. וְהָיָה יי מִבְּטָחוֹ: יי עוֹ לְעַמּוֹ יִתֵּן. יי יִבְרָךְ אֶת-עַמּוֹ
בְּשָׁלוֹם: עוֹשֶׂה שָׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל
כָּל-עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן:

נְיָ נְחֵם נְחֵם מֵאֲוֵמֵן